Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Meander 551
6825 MD Arnhem
Postbus 30265
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Aan het algemeen en dagelijks bestuur en de directie van de
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
T.a.v. de heer Y. Schat
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
26 april 2017	drs. M.N. Koning 088 288 4820	3114464420/2017.016346/MD

Onderwerp
Controleverklaring jaarrekening 2016

Geachte leden van het algemeen en dagelijks bestuur, geachte heer Schat,

Hierbij ontvangt u onze controleverklaring d.d. 26 april 2017 bij de jaarrekening 2016 van uw gemeenschappelijke regeling.

Wij hebben één exemplaar van de controleverklaring voorzien van een originele handtekening. Dit exemplaar is bestemd voor uw eigen archief. Het tweede exemplaar van de controleverklaring is voorzien van de naam van onze accountantspraktijk en de naam van de accountant, echter zonder persoonlijke handtekening. Wij verzoeken u bij openbaarmaking van de controleverklaring gebruik te maken van het exemplaar van de controleverklaring dat niet is voorzien van een persoonlijke handtekening. Dit conform het advies van de beroepsorganisatie NBA ter vermijding van fraude met handtekeningen van accountants.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat de bijgevoegde controleverklaring zonder persoonlijke handtekening wordt opgenomen in de jaarstukken. Deze jaarstukken dienen te worden uitgebracht overeenkomstig het aan ons voorgelegde definitieve concept (c.q. de laatste drukproef, rekening houdend met de aangegeven wijzigingen), waarvan een gewaarmerkt exemplaar is bijgevoegd. Overigens wijzen wij u erop dat onze hiervoor genoemde toestemming vervalt in de situatie dat de jaarrekening niet ongewijzigd wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.

Indien u deze jaarstukken inclusief controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken inclusief controleverklaring goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Overigens wijzen wij erop dat, indien tot het moment van de vergadering van het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog vóór deze vergadering moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze genoemde toestemming.

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, januari 2014' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid. Over onze overige bevindingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening verwijzen wij u naar ons accountantsverslag 2016.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. C.L. Willems RA

Bijlagen:

- Een controleverklaring met persoonlijke handtekening
- Een controleverklaring zonder persoonlijke handtekening
- Gewaarmerkte jaarstukken

Deloitte Accountants B.V.
Meander 551
6825 MD Arnhem
Postbus 30265
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.

- Het overzicht van baten en lasten over 2016.

- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) het door het algemeen bestuur op 25 november 2016 vastgestelde Normenkader en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Deloitte.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 840.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de paragrafen
- Specifieke verslagen
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, specifieke verslagen en bijlagen in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeen-stemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

Deloitte.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

Deloitte.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.

drs. C.L. Willems RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

Deloitte Accountants B.V.
Meander 551
6825 MD Arnhem
Postbus 30265
6803 AG Arnhem
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9777
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.

- Het overzicht van baten en lasten over 2016.

- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) het door het algemeen bestuur op 25 november 2016 vastgestelde Normenkader en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Deloitte.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 840.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves bedraagt, zoals voorgeschreven in artikel *2* lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de paragrafen
- Specifieke verslagen
- Bijlagen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.

- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, specifieke verslagen en bijlagen in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeen-stemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het normenkader.

Deloitte.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado en het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.

Deloitte.

- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. C.L. Willems

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Jaarstukken (jaarverslag & jaarrekening) 2016

Versie: 31 maart 2017 voor consultatie gemeenteraden

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 26 april 2017

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Jaarstukken
(jaarverslag & jaarrekening)
2016

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Inhoudsopgave jaarverslag 2016

			Pag.
1.	**Jaarverslag**		**5**
	1.1	Voorwoord	5
	1.2	Beslispunten en proces besluitvorming	6
	1.3	Directiejaarverslag	7
	1.3.1	Wettelijke ontwikkelingen	7
	1.3.2	Multidisciplinaire crisisbeheersing en rampenbestrijding	7
	1.3.3	Brandweer	7
	1.3.4	GGD	11
	1.3.5	Regionaal Ambulancevervoer	18
	1.3.6	Inspectie van het Rijk	29
	1.4	Analyse financiële positie en resultaat 2016	21
	1.5	Investeringsoverzicht 2016	22
	1.6	Weerstandsvermogen & risicobeheersing	23
	1.7	Treasuryparagraaf	25
	1.8	Onderhoud kapitaalgoederen	26
	1.9	Verbonden partijen	27
	1.10	Melding integriteitschendingen	27
2.	**Jaarrekening**		**29**
	2.1	Financiële resultaten	31
	2.2	Voorstel resultaatbestemming/inwonersbijdrage	32
	2.3	Waarderingsgrondslagen en bepaling resultaat	33
	2.4	Balans	36
	2.5	Staat van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016	38
	2.6	Toelichting van de activa op de balans	39
	2.7	Toelichting van de passiva op de balans	41
	2.8	Investeringsoverzicht	48
	2.9	Niet uit de balans blijkende verplichtingen	49
	2.10	Toelichting op het Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016	50
	2.11	Normering topinkomens	54
	2.12	SISA en specifieke verantwoordingen	56
	2.13	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	57
3.	**Specifieke Verslagen**		**59**
	3.1	Bedrijfsvoering paragraaf	61
	3.2	Sociaal jaarverslag	62
	3.3	Kwaliteitsbeleid	64
	3.4	Klachtenjaarverslag	65
	3.5	Van de ondernemingsraad	66
4.	**Bijlagen**		**71**
	4.1	Bestuurssamenstelling	73
	4.2	Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke Regeling	75
	4.3	Regionale inwoners- en brandweerbijdrage 2016	77
	4.4	Specificaties ten bate van de nacalculaties NZA	78
	4.5	Afkortingenlijst	82

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

1. Jaarverslag 2016

1.1 Voorwoord

De VGGM-organisatie is in de afgelopen jaren door de regionalisering van de brandweer en de overgang van de jeugdgezondheidzorg voor 0-4 jarigen in omvang fors toegenomen. Als gevolg daarvan is er veel energie gestoken in organisatorische vraagstukken. Daarnaast zijn wij voortdurend gericht op de vertaling van beleid naar uitvoering. Wij gaan er vanuit dat alleen een sterke uitvoeringsorganisatie adequaat op de beleidsmatige dynamiek kan reageren.
Wij stippen een aantal punten aan:

Elke 5 jaar wordt op basis van de Wet Veiligheidsregio een visitatie uitgevoerd. In grote lijnen heeft de visitatiecommissie zich zeer positief geuit over onze regio;

- De evaluatie van de regionalisering van de brandweer is afgerond. Het streven is om deze verbeterpunten voor de zomer 2017 gerealiseerd te hebben, maar uiterlijk eind 2017;
- De nieuwe werkwijze en organisatie van natuurbrandbestrijding is ingevoerd;
- De regionale visie publieke gezondheid is vastgesteld;
- In januari 2016 is de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar van Icare over gekomen naar de VGGM. In 2016 is veel energie in de inhoudelijke en organisatorische doorontwikkeling van de jeugdgezondheidszorg;
- In 2016 zijn ketenpartners vanuit zorg – veiligheid – gemeenten, regionaal een proces gestart om tot een meer sluitende ketenaanpak van personen met verward gedrag te komen;
- De publieke gezondheidzorg voor asielzoekers in de AZC's en de procesopvanglocaties (POL) neemt af. Deze zorg verschuift naar de groep statushouders die zich in gemeenten vestigen;
- Op het gebied van infectieziekten doen zich (inter)nationale ontwikkelingen voor. Het aantal nieuwe (ernstige) infectieziekten, de antibioticaresistentie en het risico op zoönosen neemt toe;
- Het vindpercentage positieve SOA 20,3% was in 2016 opnieuw hoog. Landelijk gezien kent de regio Oost de hoogste vindpercentages;
- VGGM voert vanaf 2016 voor een aantal gemeenten het Wmo calamiteitentoezicht en het kwaliteitstoezicht uit. Dat levert aanknopingspunten voor beleidsontwikkeling op;
- Het streven is vanaf 1 april 2017 de taken van het meldpunt Veilig Thuis onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM te brengen en daarvoor hebben in 2016 de voorbereidingen plaatsgehad;
- Het percentage op tijd verreden A1-inzetten (bedreiging vitale functies) is verbeterd 93,80% naar 94,80%. Bij ruim 96% van de A1-ritten arriveert de ambulance binnen 16 minuten.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

1.2 Beslispunten en proces besluitvorming

Beslispunten

In het kader van de vaststelling van de jaarrekening in het Algemeen Bestuur worden de navolgende beslispunten voorgelegd:

a. De resultaatbestemming (paragraaf 2.2)
b. De inwonerbijdrage (paragraaf 2.2)
c. Het jaarverslag 2016
d. De jaarrekening 2016 en de toelichting daarop.

Het verloop van het bestuurlijke besluitvormingsproces

Wanneer	Wat	Datum
Week 11	*Verzending aan Financiële Commissie*	*13 maart 2017*
Week 12	Financiële Commissie	20 maart 2017
Week 12	*Verzending aan DB*	*22 maart 2017*
Week 13	Dagelijks Bestuur	29 maart 2017
Week 13	*Verzending aan gemeenten*	*31 maart 2017*
Week 14 t/m 20	Reactietijd B&W gemeenten	
Week 21	Financiële Commissie (bespreken reacties gemeenten)	24 mei 2017
Week 22	*Verzending nota van bemerkingen/wijzigingen*	*30 mei 2017*
Week 24	Dagelijks Bestuur	15 juni 2017
Week 26	Algemeen Bestuur	28 juni 2017
Week 26	Aanbieding aan Gedeputeerde Staten	30 juni 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

1.3 Directiejaarverslag

In deze inleiding geven wij u een korte terugblik op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2016 die van invloed zijn geweest op onze producten en dienstverlening.

1.3.1 Wettelijke ontwikkelingen

Landelijke Meldkamer
De verwachting was dat in de loop van 2015 een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer zou gaan in verband met de ontwikkeling van de Landelijke Meldkamerorganisatie. Dit voorstel zou voorzien in aanpassing van onder meer de Wet Veiligheidsregio en de Politiewet. Eind 2015 is door de minister van Veiligheid en Justitie besloten tot een aanzienlijke bijsturing van dit proces. Hierdoor is het onduidelijk geworden of en zo ja wanneer een wetsvoorstel over de LMO zal komen.

AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen
De verwachting is dat de AMvB Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen per 1 juli 2017 in werking treedt. Bij vaststelling van deze AMvB zullen de preventieve werkzaamheden met betrekking tot inrichtingen toenemen. De toename heeft voornamelijk te maken met de noodzaak om toezicht te moeten houden met o.a. campings en anders besloten terreinen (>50 mensen).

1.3.2 Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing

Landelijke meldkamerontwikkeling Oost Nederland
In 2016 heeft een landelijke heroriëntatie plaatsgevonden en is een aangepaste projectstructuur vastgesteld. Deze heroriëntatie heeft die onder meer geleid tot een meer sturende rol voor de veiligheidsregio's in het realiseren van de regionale meldkamers. De directies van politie, brandweer en ambulancediensten in Oost-Nederland werken aan een concreet samenvoegingsplan dat naar verwachting in de eerste helft van 2017 gereed zal zijn. Tegelijkertijd wordt bewaakt dat vanuit de huidige meldkamer in Arnhem de gewenste dienstverlening kan blijven worden verleend.

Visitatie Veiligheidsregio's
Elke 5 jaar wordt op basis van de Wet Veiligheidsregio (VR) een visitatie uitgevoerd. Doel van de visitatie is het maken van een integrale en strategische 'foto' door een collegiale visitatiecommissie om als VR te leren en te ontwikkelen. Deze visitatie is in maart 2016 afgerond.

De visitatiecommissie heeft eind juni haar eindrapportage afgerond. In grote lijnen heeft de visitatiecommissie zich zeer positief geuit over onze regio. De kracht door verbinding en de aanwezigheid van samenwerking in het DNA van de organisatie worden positief gewaardeerd. Suggesties voor doorontwikkelingen worden projectmatig en grotendeels intern aangepakt. Het gaat daarbij primair om de (verdere) verbetering van de samenwerking in het veiligheidsbureau en om de doorontwikkeling van de bevolkingszorg. Ten aanzien van het extra onderwerp ("de verbondenheid van gemeenten en veiligheidsregio") loopt een gezamenlijke aanpak waarbij nadrukkelijk de samenwerking wordt gezocht met de gemeentesecretarissen en in 2017 ook de griffiers van de gemeenten.

GIRO D'Italia
In mei 2016 heeft de GIRO D'Italia een groot stuk van de regio Gelderland Midden doorkruist. Samen met de buurregio's heeft maximale inspanning plaatsgevonden op het zo veilig mogelijk laten verlopen van dit geweldige evenement.

1.3.3. Brandweer

Evaluatie regionalisering afgerond
In november 2015 is gestart met de uitvoering van de evaluatie onder verschillende groepen: medewerkers Brandweer Gelderland-Midden, medewerkers meldkamer, sleutelfunctionarissen binnen de afdeling facilitaire zaken van VGGM, brandweerverenigingen, leiders jeugdbrandweer, controllers van gemeenten, gebouwenbeheerders van gemeenten, ambtelijk contactpersonen en burgemeesters.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Het eindrapport evaluatie regionalisering Brandweer Gelderland-Midden is in december ter informatie aangeboden aan het algemeen bestuur. Hierin worden de resultaten beschreven van de verschillende deelonderzoeken. Het onderzoek onder de medewerkers heeft dit jaar een vervolg gekregen in de vorm van verdiepende gesprekken met de verschillende teams en posten. De uitkomsten van de schriftelijke enquête en de verdiepende gesprekken hebben geleid tot een rode draad in onderwerpen die vertaald zijn naar thema's. In het rapport wordt per thema wordt aangegeven wat er al gedaan is in het afgelopen jaar en welke verbeterpunten de komende tijd worden opgepakt. Het streven is om deze verbeterpunten voor de zomer 2017 gerealiseerd te hebben, maar uiterlijk eind 2017.

Doorontwikkeling repressieve organisatie
Vanaf 2014 is gestart met een groot aantal projecten onder de noemer "doorontwikkeling repressieve organisatie". De eerste projecten zijn inmiddels afgerond, een groot deel is in uitvoering en een paar projecten worden in 2017 opgestart.

In 2016 is een intensief traject gevoerd met de posten over de totstandkoming van het nieuwe dekkingsplan: gebaseerd op daadwerkelijk gerealiseerde uitruktijden van de afgelopen 5 jaar leverde dit hier en daar de nodige discussie op. In dit traject is gekozen voor zorgvuldigheid boven snelheid waardoor het nieuwe dekkingsplan een jaar later dan gepland wordt ingevoerd. Het concept dekkingsplan wordt bestuurlijk vastgesteld in maart 2017 en in april ingevoerd.

Een ander project dat inmiddels afgerond is, is "uitruk op maat". Voor deze procedure zijn kaders opgesteld om uitruk met minder dan 6 personen op een veilige manier mogelijk te maken. Dit kan helpen om de paraatheid met name overdag op peil te houden. Vanaf 1 februari 2017, wanneer alle posten zijn voorgelicht en bijscholing van bevelvoerders heeft plaatsgevonden, wordt de nieuwe procedure ingevoerd.

De projecten CBOT (centraal bedrijfsopvangteam), Betuweroute, rietenkapbrandbestrijdingsteams, kaders buiten dienst stellen van posten en herverdeling materieel zijn inmiddels ook (bijna) afgerond.

De posten worden betrokken bij de voortgang van deze projecten via de klankbordgroepen DRO die eens per kwartaal gehouden worden. Op onderdelen kunnen posten hun inbreng leveren en ook worden ze geïnformeerd over de voortgang van de verschillende projecten. De klankbordgroepen zijn een goede thermometer om te horen wat er in de posten leeft.

In de tabel hieronder staan de aantallen incidenten, onderverdeeld volgens landelijke classificatie, waarvoor de brandweer in 2016 is gealarmeerd. Het aantal binnen onze regio is iets lager dan het landelijk gemiddelde; landelijk circa 9 per 1000 inwoners (bron CBS) ten opzichte van 8,6 per 1000 inwoners in onze regio.

BRANDWEER INCIDENTEN GEALARMEERD IN 2016

	Brand	Brand OMS	Dienst verlening	Leef milieu	Ongeval	Gezondheid	Verkeer	Overig	TOTAAL 2016	Totaal 2015	Totaal 2014
Arnhem	348	385	276	80	78	242	8	19	**1.436**	1.556	1.529
Barneveld	120	59	68	32	41	53		1	**374**	421	450
Doesburg	22	14	11	3	1	16	1	7	**75**	71	70
Duiven	33	40	20	4	16	26		2	**141**	142	159
Ede	290	215	153	64	60	159	10	12	**963**	1.009	925
Lingewaard	48	33	37	30	3	55		4	**210**	235	204
Nijkerk	66	64	40	16	19	47		7	**259**	270	226
Overbetuwe	87	37	54	39	39	67	1	2	**326**	293	283
Renkum	68	159	54	35	12	58		5	**391**	343	345
Rheden	88	91	66	29	20	88		2	**384**	367	353
Rozendaal	3	1	3	3		4			**14**	17	9
Rijnwaarden	11	5	8	4	1	18			**47**	56	58
Scherpenzeel	13	14	2	4	3	10	2	1	**49**	67	53
Wageningen	51	65	36	22	5	30		5	**214**	288	235
Westervoort	11	10	10	3	3	18		1	**56**	66	58

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Zevenaar	61	40	36	11	19	58	2	4	**231**	243	208
buurregio	*52*	*9*	*16*	*5*	*28*	*24*	*0*	*0*	***134***	141	122
TOTAAL 2016	1.372	1.241	890	384	348	973	24	72	**5.304**		
Totaal 2015	1.341	1.325	742	783	382	944	17	51		5.585	
Totaal 2014	1.299	1.426	671	496	390	887	46	72			5.287

Opvallend is de daling van het aantal incidenten bij leefmilieu in 2016 (399 keer minder dan in 2015) deze is voornamelijk te wijten aan de storm in het voorjaar en zomer van 2015. Daarnaast een daling van het aantal Brand OMS en een licht stijging van Brand, Gezondheid en Dienstverlening over de drie jaren.

Opkomsttijd Prio 1 en behaalde norm
Uit het totaal van de kolommen Brand en Brand OMS (totaal 1.372 plus 1.241 is 2631) zijn 967 brandmeldingen geselecteerd waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt van 5, 6, 8 of 10 minuten. Omdat het bestuur op 24 juni 2015 heeft besloten om de normtijd van 5 en 6 minuten op te hogen naar 8 minuten wordt in onderstaande tabel aangegeven hoe vaak de opkomsttijd van 8 en 10 minuten wordt behaald en met welk percentage om ze daarmee ook onderling vergelijkbaar te maken. Daarnaast is er een verbetering doorgevoerd in de selectie van de norm gerelateerde branden door een aantal buitenbranden eruit te halen waardoor de opkomstpercentage iets afwijkt van de vorig jaar gepresenteerde cijfers.

Van deze meldingen staan in onderstaande tabel: het totaal aantal meldingen waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt, het aantal incidenten binnen de norm en het percentage dat de norm behaald is. Deze getallen zijn over een drietal jaren met elkaar vergeleken en op dezelfde manier bepaald. Het onderstaand overzicht laat zien dat er regionaal in 2016 een opkomstpercentage is behaald van 60%.

	2014	2015	2016
Totaal aantal meldingen wettelijke opkomst	948	1.009	967
Aantal binnen de norm van 8 en 10 minuten	563	657	585
Percentage	59%	65%	60%
Regionale gemiddelde opkomsttijd[1]	8:15	8:07	8:03
waarin de gemiddelde verwerkingstijd Meldkamer zit van	1:05	1:04	1:04

FRB
Bij de FRB meldingen en uitrukken zien we dat het aantal FRB uitrukken voor de brandweer redelijk stabiel is, FRB wordt circa 550 per jaar mee gealarmeerd. De tabel laat zien dat het aantal keren dat de brandweer als eerste ter plaatse is ten opzichte van de ambulance, stijgt.
Ervaringen uit eerdere jaren laten zien dat in circa 50% van alle reanimaties waarbij FRB als 1e ter plaatse komt een positief resultaat opleveren. Dat wil zeggen dat iemand met een herstelde hartcirculatie in het ziekenhuis aankomt.

Jaar	2014		2015		2016	
Incidenten	598		580		741	
FRB (mee) gealarmeerd	553	92%	554	92%	681	92%
Ambulance 1ste ter plaatse	151	34%	111	24%	167	30%
FRB 1ste ter plaatse	297	66%	344	76%	397	70%

Arbeidshygiëne
Brandweer Gelderland-Midden volgt de landelijke lijn met betrekking tot schoon werken om de besmetting met rook en roetdeeltjes zoveel mogelijk te beperken. Een implementatieplan is opgesteld vooruitlopend op de resultaten van Nederlands onderzoek om een aantal quick wins te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de manschappencabines en de remises schoon zijn en blijven. Concreet is dit ingevuld door te gaan werken met een systeem van wissel bluspakken in plaats van eigen bluspakken. Er is een logistiek concept ontwikkeld waarbij een voertuig schoon van de uitrukstelling vertrekt en er schoon naar terugkeert; er is een vervoers- en omkleed procedure bedacht en er is in alle clusters een was- en drooggelegenheid gerealiseerd. Hiermee denken we een wezenlijke bijdrage te leveren aan het gezond houden van ons repressief personeel.

[1] De regionale gemiddelde opkomsttijd is de totale tijdsduur vanaf het start moment van bellen van een burger en het moment dat er een brandweertankautospuit met 6 brandweer personen voor de deur staat.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Migratie C2000/P2000
Momenteel vindt een vernieuwing van het C2000 en P2000 netwerk plaats. Dit is een groot ICT-project binnen de Rijksoverheid en cruciaal voor de hulpverleningsdiensten. De voorgenomen migratiedatum (dus ingebruikname van C2000 inclusief randapparatuur) was gepland in maart 2017. Begin juli 2016 is landelijk besloten dat deze datum niet haalbaar is en staat de nieuwe datum gepland half november 2017.

Risicobeheersing / Brandveilig Leven
Het toezichtsplan meldingen en vergunningen brandveilig gebruik is volledig uitgevoerd. Dit komt neer op zo'n 3500 objecten die gecontroleerd zijn.

In het kader van het programma Brandveilig Leven zijn in 2016 verschillende voorlichtingsactiviteiten verricht in het kader van brandveiligheid. Daarbij stond vaak de doelgroep (zelfstandig wonende) senioren centraal. Er zijn diverse wooncomplexen en zorgcentra bezocht en in een aantal gevallen werd de voorlichting gecombineerd met een ontruimingsoefening. Om deze doelgroep gericht te benaderen heeft de brandweer ook aansluiting gezocht bij bingobijeenkomsten. Tijdens de pauzes werd kort en bondig uitleg gegeven over brandveiligheid en de brandweer stelde ludieke prijzen ter beschikking die een relatie hebben met brandveiligheid. Naast voorlichting gericht op de doelgroep senioren is ook voorlichting gegeven op o.a. scholen, beurzen en open dagen.

Op 19 september is het startsein gegeven voor de pilot 'Brandveilig leven scholen'. Groep 7 en 8 van de Daltonschool Lange Voren in Barneveld waren de eerste leerlingen die een brandweerles bijwoonden. Zij deden op interactieve wijze kennis op over het belang van brandveilig leven. Voor deze pilot zijn alle basisscholen in Barneveld en Huissen uitgenodigd voor een brandweerles aan groep 8.

Er is drie keer voorlichting na brand gegeven aan omwonenden. Tijdens deze bijeenkomsten wordt naar aanleiding van een brand uitleg gegeven over het optreden van de brandweer en het brandonderzoek. Tevens wordt voorlichting gegeven inzake brandpreventie. Uit de reacties blijkt dat dit zeer gewaardeerd wordt.

Omgevingswet
De Omgevingswet wil een fundament bieden voor de bundeling van omgevingsrecht. De Omgevingswet integreert daartoe de gebiedsgerichte onderdelen van de huidige wetten in één wet met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures. Hiermee is er een betere aansluiting op Europese wet- en regelgeving. De uitvoeringsregelgeving staat niet in de wet zelf maar in 4 AMvB's. Bij de AMVB's gaat het om algemene, procedurele en materiele regels.
De implementatie van de Omgevingswet zal zowel voor gemeenten, omgevingsdiensten als VGGM impact hebben op de werkzaamheden. In de tweede helft van 2016 heeft VGGM een kernteam ingesteld die de impact en consequenties van de Omgevingswet voor de organisatie en de samenwerking met externe partners in kaart gaat brengen.

Omgevingsdiensten
In Gelderland-Midden is er vanaf het begin af aan een goede samenwerking tussen omgevingsdiensten en brandweer. Dit heeft ook een invulling gekregen op strategisch en tactisch niveau: 2x per jaar vindt er overleg plaats tussen het afdelingshoofd brandweer en de directeuren van beide omgevingsdiensten om te kijken naar ontwikkelingen en bestuurlijke wensen. Daarnaast is er elk kwartaal overleg tussen de teammanagers van de brandweer en beide omgevingsdiensten om werkzaamheden af te stemmen en eventuele knelpunten te bespreken. Binnen het werkgebied van de omgevingsdienst Arnhem en omstreken heeft de brandweer, voor de WABO-taken ook rechtstreeks te maken met gemeenten, omdat het merendeel van de gemeenten alleen het standaardpakket bij de omgevingsdienst hebben ingebracht.

In voorjaar heeft de brandweer samen met de beide omgevingsdiensten een brainstormsessie georganiseerd over de invulling van het uitvoerings- en handhavingsprogramma 2016/2017, rekening houdend met de bestuurlijke wensen. Tevens zijn de gezamenlijke speerpunten van de samenwerking bepaald, bedoeld om elkaar te versterken.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Op het niveau van Oost Nederland is er overleg geweest tussen afdelingshoofden risicobeheersing (5) van de veiligheidsregio's en directeuren omgevingsdiensten (9 in dit gebied). Besproken zijn de hoofdlijnen in het werk met betrekking tot handhaving en uitvoering van programma's. De intentie is uitgesproken om te gaan samenwerken met betrekking tot de implementatie van de nieuwe Omgevingswet.

Vernieuwing brandweeronderwijs
In 2015 heeft het Veiligheidsberaad samen met het ministerie van V&J, de raad van brandweercommandanten en het IFV een besluit genomen over een grote vernieuwing van het brandweeronderwijsstelsel. Voor Gelderland-Midden voert de Stichting brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO) het onderwijs uit.

In 2016 heeft de BOGO meegedaan met de landelijke pilot Manschap A om de onderwijsvernieuwing te implementeren. Het onderwijs wordt daarbij gereorganiseerd en blended learning[2] wordt de basis. Ook is in Gelderland-Midden de implementatie van de landelijke elektronische leeromgeving (ELO) gestart. ELO gaat ook het oefenen en bijscholen ondersteunen.
Binnen VGGM zijn de voorbereidingen getroffen om vanaf 2017 te kunnen starten met de nieuwe brandweeropleidingen. Hierbij wordt de theorie vooral thuis geleerd via een elektronische leeromgeving (ELO) en zijn de contactmomenten meer praktisch van aard.
De Brandweeracademie is dit jaar gestart met het vernieuwen van de nieuwe opleidingen, de eerste reacties zijn positief. De vernieuwingen in combinatie met de ELO maken het mogelijk om nieuwe ontwikkelingen sneller op te nemen in de bestaande opleidingen

Ontwikkeling Logistiek
In 2016 zijn weer grote stappen gezet en dat levert veel efficiëntievoordeel op. Zo zijn inmiddels alle onderhoudswerkzaamheden aan de voertuigen geconcentreerd in de werkplaatsen van Ede en Renkum. De vele ademluchtwerkplaatsen zijn teruggebracht tot 2 werkplaatsen, in Barneveld en Arnhem. Kleding, uitrusting, bepakking en oefenmaterieel zijn grotendeels geharmoniseerd om onderhoud en inkoop grootschaliger en efficiënter te kunnen uitvoeren. Deze operatie betekent overigens ook dat er plaatselijk afscheid is genomen van de vele kleinschalige voorzieningen.

Natuurbrandbestrijding
Per 1 januari 2016 is de nieuwe werkwijze en organisatie van natuurbrandbestrijding ingevoerd. Brandweer Gelderland-Midden en VNOG hebben deze geharmoniseerd naar aanleiding van de brand op de Hoge Veluwe in 2014.Ook de command & control is geharmoniseerd, zodat VGGM en VNOG m.b.t. natuurbrandbestrijding als één organisatie optreden. In het najaar 2016 en de maanden januari en februari 2017 hebben gezamenlijke oefeningen plaatsgevonden.

1.3.4. GGD: Publieke Gezondheid

De oriëntatie in de samenleving op gezondheid, zorg en ondersteuning verandert. Er wordt steeds meer uitgegaan van een zelf- of samenredzame burger die actief participeert. Niet ziekte, zorg en afhankelijkheid staan centraal, maar gezondheid, preventie en eigen kracht. De veranderende kijk op gezondheid, de veranderde verantwoordelijkheden van gemeenten en rijksoverheid ten aanzien van het sociale domein en een gelijktijdige centralisatie van een deel van de publieke gezondheidstaken (bescherming) hebben er mede toe geleid dat landelijk een proces in gang is gezet om binnen deze veranderende omgeving de publieke gezondheid te borgen.

Betrouwbare publieke gezondheid
In een al in 2014 verschenen kamerbrief 'Publieke Gezondheid Borgen' zijn de vier pijlers van de GGD geïntroduceerd. De pijlers vormen de taken die het fundament van elke GGD zijn: monitoring/ signalering/advies, gezondheidsbescherming, crisisbeheersing en toezicht. In het verlengde van de kamerbrief heeft in 2016 een aantal onderzoeken door de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) plaatsgevonden naar de wijze waarop de GGD-en hun taken uitvoeren: onderzoek naar de aansturing van de organisatie (governance), onderzoek naar de kwaliteit van de infectieziektebestrijding en onderzoek in het kader van de Jeugdgezondheidszorg. Dit laatste onderzoek vindt voor VGGM in februari 2017 plaats.

[2] Het aanbieden van training en opleiding zonder de nadelen van afstand en tijd.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

De IGZ heeft onderzoek gedaan naar de staat van de infectieziektebestrijding bij VGGM. Vanwege toenemende internationale uitwisseling van mensen en goederen is er sprake van een (risico op een) toename van het aantal (ernstige) infectieziekten, risico op zoönosen en een toename van antibioticaresistentie. De IGZ komt tot de conclusie dat de kwaliteit van de infectieziektebestrijding bij VGGM wat betreft de uitvoering van surveillance, afhandeling van meldingen en het outbreakmanagement goed is. Wat betreft de taken waarop de GGD kwetsbaarder is, is VGGM in 2016 in staat geweest extra capaciteit in de zetten: proactieve taken, regionale netwerkvorming en het houden van crisisoefeningen.

Op basis van onderzoek naar de governancestructuur concludeert de IGZ dat GGD-en veel meer dan voorheen gericht zijn op innovatie en toegevoegde waarde voor de klant (burger, gemeente, zorgaanbieder en rijk). GGD-en zijn meer omgevingsbewust gaan werken en kunnen daarmee hun klanten beter bedienen. Deze positieve beweging vanuit GGD-en neemt niet weg dat er ook een aantal aandachtspunten zijn. GGD-en moeten voldoende omvang hebben om slagvaardig te kunnen zijn en hun taken efficiënt uit te kunnen voeren. Deze robuustheid neemt toe als er meer taken bij GGD-en worden belegd.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers
In 2016 zien we een verschuiving in de zorg aan asielzoekers; de publieke gezondheidzorg voor asielzoekers in de AZC's en de procesopvanglocaties (POL) neemt af. Deze zorg verschuift naar de groep statushouders die zich in gemeenten vestigen. Deze groep kenmerkt zich in eerste instantie door een groot aantal alleengaanden en alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMV) in afwachting van gezinshereniging. De verschuiving van zorg heeft een ander aanbod gevraagd van de GGD. Daarom is in 2016 de zorg voor statushouders opnieuw gedefinieerd, waaronder een extra huisbezoek bij gezinnen die nog niet in beeld waren bij de JGZ.

Vanuit het oogpunt van seksuele gezondheid en relationele weerbaarheid vraagt deze groep eveneens actie: deskundigheidsbevordering en het bespreekbaar maken van seksualiteit en weerbaarheid voor professionals en inspelen op de vraag naar voorlichting. Dit ter voorkoming van soa, ongewenste zwangerschappen, maar ook grensoverschrijdend gedrag, mensenhandel en gedwongen prostitutie. GGD Gelderland Midden heeft in 2015 het voortouw genomen in het ontwikkelen en uitvoeren van een AMV-mentoren ondersteuningstraject. In 2016 heeft deze trend zich doorgezet.

Personen met verward gedrag
In de samenleving is toenemende aandacht voor de opvang, zorg en ondersteuning van mensen die verward gedrag vertonen. De politie geeft signalen af dat zij meer capaciteit inzet voor incidenten rond deze groep. In 2016 zijn ketenpartners vanuit zorg – veiligheid – gemeenten, regionaal een proces gestart om de problematiek in beeld te krijgen en de knelpunten in de ketenaanpak te benoemen om van daaruit tot voorstellen voor een meer sluitende ketenaanpak te komen. VGGM heeft dit overleg geïnitieerd en gefaciliteerd. In 2017 worden voor verschillende bouwstenen plannen ter verbetering ontwikkeld en uitgevoerd. Initiateven dienen hierbij steeds aan te sluiten bij het gemeentelijke beleid.

Veilig Thuis
De gemeenten in Gelderland-Midden hebben besloten een stichting onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenschappelijke regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op te richten. Gemeenten, VGGM en de beide latende organisaties Jeugdbescherming Gelderland en Moviera hebben in 2016 de overdracht van onderneming voorbereid. Verwacht wordt dat de overdracht per 1 april 2017 gerealiseerd wordt.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

De gemeenten hebben in 2016 verder vorm gegeven aan de decentralisatie van het sociaal domein. In veel gemeenten speelde daarbij ook het thema verwarde personen. Hierbinnen is aandacht voor het lokaal borgen van de noodzakelijke uitwisseling van gegevens tussen samenwerkingspartners, heldere (keten)processen en voorkomen dat burgers tussen wal en schip vallen. Voor gemeenten is een blauwdruk voor inrichting van een zorg- en veiligheidsstructuur beschikbaar.

In samenwerking tussen Veiligheidshuizen en VGGM is in 2016 een pilot weegtafel gestart en wordt deelgenomen aan multidisciplinaire overleggen (MDO's). De pilot is ontstaan vanuit het gezamenlijke

streven naar een sluitende aanpak rondom verwarde personen. Uit de tussentijdse evaluatie blijkt de meerwaarde van de samenwerking tussen beide partijen.

Het meldpunt 'Ons een Zorg' is momenteel vooral actief voor de regio Arnhem. Burgers, hulpverleners, wijkteams, huisartsen, politie, gemeenten, woningbouwcorporaties en ziekenhuizen doen meldingen bij dit meldpunt. Na melding wordt een probleemanalyse uitgevoerd, worden verbindingen gelegd tussen partijen en informatie verzameld en gedeeld. Waar nodig behoudt het meldpunt de regie t.a.v. een casus tot deze kan worden belegd in de reguliere lijn. Het meldpunt kan in 2017 verder worden ontsloten voor andere gemeenten (passend bij hun lokale structuur) en kan in het perspectief van een sluitende ketenaanpak 'verwarde personen' ook een verbindende functie hebben.

Jeugdgezondheidszorg

Iedere gemeenten ontvangt eigen gemeentelijke rapportages, integraal jaarverslag JGZ 0-18 en integrale jeugdrapportages. Gezien deze rapportages beperken we ons in dit verslag tot de hoofdlijnen.

Onder het motto 'JGZ in beweging ontwikkelt de JGZ zich door. Er vindt doorontwikkeling plaats gericht op een integrale, doelmatige en flexibele JGZ 0-18, die bijdraagt aan de transformatie-doelstellingen en goed aansluit bij het lokale sociale domein. In samenwerking met de professionals is in 2016 de toekomstvisie geconcretiseerd en uitgedragen aan alle medewerkers.

Met dat richtinggevend kader is ingezet op de volgende hoofdthema's:

1. *Bedrijfsvoering*
   Er lopen verschillende projecten op het gebied van bedrijfsvoering om de (synergie)voordelen van een integraal werkende JGZ 0-18 mogelijk te maken en professionals te faciliteren bij hun taakuitvoering. Belangrijke aspecten hierbij zijn het:
   - efficiënter inrichten van ondersteunende werkprocessen;
   - faciliteren van professionals bij het flexibel kunnen uitvoeren en eigenstandig kunnen prioriteren van de preventieve taken in het lokale werkgebied;
   - faciliteren van ouders in hun eigen regievoering en keuzemogelijkheden, o.a. bij het maken van afspraken.

   De projecten verkeren in verschillende uitvoeringsfasen.
2. *Multidisciplinaire teams*
   Vanaf begin 2016 is sprake van integrale aansturing van de JGZ 0-18. De drie uitvoerings-organisaties zijn daartoe samengevoegd tot vier regioteams 0-18. Er is een visie op integraal werken geformuleerd. Op basis van de implicaties van die visie is gestart met het ontwerpen van een nieuw organisatiemodel. Een model waarin professionals van -9 maanden tot 18 jaar multidisciplinair samenwerken aan continuïteit van zorg voor kinderen en ouders. Hierbij ligt de focus op het signaleren en monitoren van de meest kwetsbare kinderen en hun gezinnen in relatie tot de zorg vanuit de lokale zorgstructuur. In het verlengde van dit model is een projectgroep bezig met de uitwerking, waaronder een passende overlegstructuur.
3. *Flexibilisering*
   Naast de taakherschikking in de JGZ 0-4 (flexibilisering naar discipline, zie 5) is eind 2016 een project gestart gericht op het uitbrengen van een advies over het meer vraaggericht aanbieden van contactmomenten naar vorm, aantal/moment en locatie, waaronder een verdere digitalisering. Het uitgangspunt is het nieuwe basispakket JGZ, uitgewerkt in het Landelijk Professioneel Kader (LPK). Alle daarin opgenomen contactmomenten blijven beschikbaar voor alle ouders/jeugdigen. Het LPK biedt echter ruimte voor een meer gedifferentieerd JGZ aanbod, waarbij in overleg tussen ouder/jongere en professional afgeweken kan worden van het basisaanbod in zowel aantal, inhoud, vorm als discipline. Dit biedt mogelijkheden om vanuit de basis zorg aan alle ouders/jeugdigen ruimte te creëren voor extra zorg aan die groep kinderen die dat nodig heeft.
4. *Harmonisatie*
   Dit project richt zich op harmonisatie van de primaire werkprocessen en de inrichting van KD+ voor met name de JGZ 0-4. De uiteindelijke integratie met JGZ 4-18 vormt daarbij echter de richtlijn. Dit betekent dat de inhoudelijke werkwijze en inrichting van KD+ zoveel mogelijk 0-18 bepaald worden of daar tenminste op geanticipeerd wordt.
5. *Taakherschikking JGZ 0-4*

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Dit betreft het herschikken van taken van de jeugdarts naar de jeugdverpleegkundige, waarbij de professionals in samenspraak met het gezin de zorg afstemmen op de behoefte van het gezin/kind. De implementatie van taakherschikking in de JGZ 0-4 zit in de afrondende fase. Vanaf maart 2017 werken alle consultatiebureaus taakherschikt.

6. *Informatievoorziening en beleidsadvisering*
   Evenals voorgaande jaren is in 2016 geïnvesteerd in informatievoorziening en beleidsadvisering. Dit vormt een belangrijk uitgangspunt bij de andere genoemde thema's, met name bij de projecten op het gebied van bedrijfsvoering en harmonisatie. Qua informatie en advies waren de inspanning in deze projecten in 2016 vooral gericht op het realiseren van een goede basis voor het ontsluiten van informatie over de JGZ 0-18. Verder zijn in 2016 diverse rapportages uitgebracht aan verschillende stakeholders, waaronder GGD-breed de eerste integrale jeugdrapportage op gemeenteniveau.
7. *Leidraad JGZ*
   In december 2016 heeft het Bestuurlijk Overleg Publieke Gezondheid ingestemd met de 'Leidraad JGZ aanbod Gelderland-Midden'. Formele vaststelling vindt naar verwachting plaats in juni 2017. Deze leidraad is tot stand gekomen in samenwerking met ambtelijke werkgroep 'Basis Aanbod Preventie JGZ'. De leidraad schetst de activiteiten waarmee de JGZ kan bijdragen aan de uitvoering van het gemeentelijk jeugdbeleid. De leidraad biedt daarmee een gezamenlijk kader en faciliteert de bestuurlijke keuzes omtrent de invulling van het JGZ-aanbod in de 16 gemeenten. De leidraad dient tevens als input voor het vaststellen van de normatieve uitgangspunten (zie punt 9). Specifieke aandacht is besteed aan het aanbod prenatale zorg. Hierbij is gekozen om vanaf 2017 de interventie Voorzorg ook te implementeren in de regio Arnhem e.o. In de West Veluweregio wordt Voorzorg al uitgevoerd. Daarnaast was er specifieke aandacht voor het harmoniseren van afspraken in de diverse gemeenten over de toeleiding naar VVE voorzieningen. Beide thema's zijn uitgewerkt in aparte notities.

Forensische geneeskunde

Het totaal aantal activiteiten binnen de forensische geneeskunde is licht gestegen ten opzichte van 2014 en 2015. De stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van collegiaal overleg, euthanasie, niet-natuurlijk overlijden en medische zorg op het politiebureau. Huisartsen, specialisten ouderengeneeskunde en medisch specialisten overleggen vaker dan voorheen met de forensisch arts alvorens zij een verklaring van natuurlijk overlijden afgeven.

Opvallend is dat het aantal meldingen van het overlijden van een minderjarige zeer gering is geweest in 2016 (3 tegenover 11 in 2015). De verwarring rond het beëindigen van de NODO - regeling (nader onderzoek doodsoorzaak) in 2015 en de grote onduidelijkheid rond de invoering van de nieuwe NODOK regeling (nader onderzoek doodsoorzaak van kinderen) is hier vermoedelijk debet aan.

In het eerste kwartaal van 2017 wordt het advies van de landelijke onderzoekscommissie Hoes verwacht. Deze commissie adviseert het ministerie van V&J over de toekomst van het forensisch medisch onderzoek en de arrestantenzorg en over nut en noodzaak van een nieuwe aanbesteding.

Infectieziekten

Antibioticaresistentie
De laatste decennia is er een toename van bacteriën die ongevoelig zijn voor (meerdere) antibiotica, terwijl er bijna geen nieuwe antibiotica meer worden ontwikkeld. Daarmee is antibioticaresistentie (ABR) een bedreiging voor de volksgezondheid geworden. Om ook in de toekomst de werkzaamheid van de beschikbare middelen te behouden, is het van belang een toename van resistentie te voorkomen. Vanuit het ministerie van VWS wordt gewerkt aan een landelijke structuur aanpak ABR met o.a. de vorming van 10 zorgnetwerken. Een van de zorgnetwerken in de regio Oost is GAIN: het Gelders Antibiotica-resistentie en Infectiepreventie Netwerk. Hierin wordt nauw samengewerkt met GGD Gelderland Zuid, GGD NOG, de arts-microbiologen uit de regio en de Acute Zorg Organisaties. VWS heeft financiering toegekend aan de regionale netwerken voor hun verdere ontwikkeling. Ook zijn er projectfondsen waarvoor voorstellen kunnen worden ingediend. Samen met GGD Gelderland-Zuid zal GGD Gelderland-Midden een project omtrent ABR en thuiszorg uitvoeren.

Infectiepreventie
Infectiepreventie blijft een belangrijk thema binnen de infectieziektebestrijding, waarbij met name

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

aandacht is voor de kwetsbare groepen. Zo heeft de inspectie beoordeeld dat de infectiepreventie in verpleeg- en verzorgingshuizen onder de maat is. Het verhogen van de kwaliteit van infectiepreventie in onder andere de ouderenzorg vraagt om extra aandacht. In 2016 is gestart met het intensiveren van het netwerk met verpleeghuizen.

MRSA in zorginstellingen
In 2016 is de GGD betrokken geweest bij 3 bron- en contactonderzoeken MRSA binnen zorginstellingen. Eenmaal bleek er sprake van (forse) verspreiding binnen een verpleeghuis, waarbij een outbreak-management-team (OMT) werd opgestart.

Zoönosen
GGD Gelderland-Midden is een regio met veel dieren en intensieve veehouderij. Dit brengt risico's op zoönosen met zich mee. In de regio Oost is een project gestart om een 'one-health' kennisnetwerk op te richten. Binnen GGD Gelderland-Midden wordt een risicoprofiel voor de witte kolom ontwikkeld, in eerste instantie gericht op zoönosen/intensieve veehouderij.
Een voorbeeld van zoönose is Vogelgriep. Het H5N8 type is in Nederland en omringende landen reeds vele malen aangetroffen in dode wilde vogels. In het vierde kwartaal 2016 werden diverse pluimveebedrijven getroffen door deze vorm van vogelgriep, wat leidde tot grote maatschappelijke onrust, het instellen van algemene maatregelen en het ruimen van de bedrijven.
Een ander voorbeeld van een zoönose is het Hantavirus. In de tweede helft van 2016 werd een patiënt gemeld met een hantavirus infectie. Het bleek hierbij om het Seoul-type te gaan, dat nog niet eerder bij mensen in Nederland was aangetroffen. Als vermoedelijke bron van infectie werd een hobbyfokkerij voor bruine ratten geïdentificeerd, waar de patiënt vrijwilliger was. In samenwerking met de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) is het bedrijf begeleid bij het instellen van beschermingsmaatregelen. Tevens is er op nationaal niveau overleg en studie naar deze voor Nederland nieuwe infectie.
Sinds 2014 is er landelijk een stijging van de ziekte van Weil. Er is een duidelijke seizoensgebonden trend met meer meldingen in het 3e kwartaal. Dit hangt waarschijnlijk samen met het zwemseizoen: de ziekte van Weil wordt verspreid door ratten. In 2016 hebben we 13 meldingen van de ziekte van Weil ontvangen (12 meldingen in 3e kwartaal 2016, ten opzichte van 6 meldingen in 3e kwartaal 2015). Waakzaamheid voor verdere verspreiding is dan ook geboden.

Reizigersvaccinatie
Bijna een half miljoen Nederlanders gaan ongevaccineerd op vakantie. Voornamelijk reizigers naar de dichtbij risicobestemmingen, zoals Kroatië en Turkije, zijn vaak niet geïnformeerd en gaan onbewust onbeschermd op vakantie. Mensen die naar het buitenland reizen om vrienden of familie te bezoeken hebben juist meer kans op bepaalde ziekten. Het risico is hoger omdat zij over het algemeen langer in het land verblijven, lokaal voedsel eten bij mensen thuis en vaak geen voorzorgsmaatregelen nemen om bijvoorbeeld insectenbeten te voorkomen. Deze groep heeft 8-10 keer zoveel kans om te worden geïnfecteerd met malaria. Deze reizigers nemen ten onrechte aan dat ze immuun zijn voor malaria omdat ze geboren of eerder gewoond hebben in een land waar malaria voorkomt. Echter, elke vorm van immuniteit verdwijnt snel na vertrek uit het land van herkomst.

Seksuele gezondheid

Het vindpercentage positieve SOA blijft hoog en is in 2016 gestegen naar 20,3 %. Landelijk gezien kent de regio Oost al een aantal jaren de hoogste vindpercentages. Door middel van statistische analyses en het opstellen van de jaarlijkse thermometer proberen we te begrijpen wat de oorzaak hiervoor is. Eén oorzaak is de aangescherpte triage met ingang van 2015; doordat alleen nog maar hoogrisico-groepen in aanmerking komen voor een gratis consult stijgt het vindpercentage.

In Nederland wordt de vraag om PREP (pre-expositie profylaxe) ter voorkoming van HIV steeds groter. Landelijk werden in 2016 richtlijnen ontwikkeld hoe met deze vraag om te gaan. In 2017 wordt dit verder uitgewerkt tot landelijk beleid.

TBC

In mei 2016 is rondom een jonge Nederlandse patiënt met besmettelijke longtuberculose een groot onderzoek gestart. Ruim 300 mensen zijn onderzocht en er zijn 70 TBC infecties gevonden. Bij negen van deze patiënten heeft deze infectie zich ontwikkeld tot tuberculose. Deze patiënten hebben geen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

nieuwe infecties veroorzaakt omdat het op tijd ontdekt werd. Door de bijzondere populatie (veel mensen met een verstandelijke beperking) en de grote aantallen is de inzet groot geweest. De geïnfecteerde contacten hebben een preventieve behandeling van 3 à 4 maanden ondergaan. Het aantal consulten van de verpleegkundigen is hierdoor sterk toegenomen van 808 in 2015 tot 1290 in 2016.

Milieu en gezondheid

Met ingang van 2024 is er een verbod op asbestdaken. Gemeenten zijn geïnformeerd en kunnen beginnen met de voorbereiding van het verbod. Daarnaast heeft de Provincie Gelderland een bestuurlijk overleg georganiseerd om de urgentie van deze voorbereiding te benadrukken. De GGD heeft hier samen met onder andere de Omgevingsdiensten aan bijgedragen.

In een uitzending van Zembla is aandacht besteed aan het mogelijke gezondheidsrisico van gevaarlijke stoffen uit rubbergranulaat op sportvelden voor met name jonge voetballers. Deze uitzending heeft landelijk tot onrust geleid. De landelijke informatie vanuit onderzoek is gebruikt voor advisering aan gemeenten.

T.a.v. het binnenmilieu scholen wordt samengewerkt in het landelijke GGD GHOR NL project 'Binnenmilieu-onderhoudsplan voor scholen'. Borging van de binnenmilieukwaliteit blijkt essentieel en blijkt in de praktijk vaak niet goed vastgelegd te zijn. Voor dit doel is een Binnenmilieuscan ontwikkeld, die landelijk is afgestemd (GGD-werkgroep Binnenmilieu, TNO, installatiebranche) en eind 2016 via GGD GHOR NL landelijk is uitgerold.

De Gelderse GGD'en hebben in opdracht van de provincie en in samenwerking met adviesbureau RoyalHaskoning DHV de Gelderse Gezondheidswijzer ontwikkeld. Deze gezondheidswijzer stelt gemeenten in staat om snel en efficiënt inzicht te krijgen in de gezondheidskwaliteit van een buurt of wijk en geeft in één oogopslag een beeld van de gezondheidskwaliteit van een wijk of buurt. Deze tool kan in een vroeg stadium van planontwikkeling een gesprek faciliteren over de invloed van de lokale leefomgeving op gezondheid, verantwoordelijkheden, ambities en sturingsmogelijkheden.

Sinds 1 januari 2016 krijgen gemeenten die aan de Brandweer een omgevingsadvies aanvragen een multi-advies van Brandweer, GGD, GHOR en Politie: een integraal advies over veiligheid en gezondheid. Deze wijze van adviseren heeft bij een aantal gemeenten geleid tot gesprekken met en presentaties voor gemeente-ambtenaren (RO, milieu, PG) over gezondheid en veiligheid in de advisering in het kader van de Omgevingswet.
Gezondheid wordt in de nieuwe Omgevingswet expliciet als thema benoemd. Deze nieuwe wet biedt gemeenten meer mogelijkheden om gezondheidsaspecten integraal en vroegtijdig mee te nemen in het proces en bij de bestuurlijke afweging. Ter voorbereiding op de nieuwe omgevingswet heeft VGGM (GGD en brandweer) ingezet op een verdere uitbreiding en versterking van haar netwerk met gemeenten en corporaties.

Toezicht

De huidige toezichtsystematiek kinderopvang wordt de komende periode verbeterd en in de praktijk zal ervaring worden opgedaan met nieuwe manieren van werken. Vier gemeenten in Gelderland-Midden nemen in 2017 deel aan de pilot 'Herstelaanbod'. Deze pilot heeft als doel om sneller en effectiever tot herstel van een geconstateerde overtreding op een kwaliteitseis te komen. Verder zal in 2017 gestart gaan worden met 'Streng aan de poort'; de toezichthouder gaat nieuwe aanbieders intensiever onderzoeken alvorens de gemeente een besluit neemt over registratie in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). De beoordeling door de toezichthouder wordt verbreed naar de naleving van kwaliteitseisen bij eventueel andere kindercentra die de houder eerder heeft geopend.

In 2016 zijn zes calamiteitenonderzoeken Wmo uitgevoerd. Opvallend is dat de meldingen tot op heden komen van een beperkt aantal organisaties. Mogelijk is een deel van de organisaties die Wmo-ondersteuning bieden onbekend met de verplichting tot melding. Wat betreft de aard van de problematiek ging het met name om suïcides bij personen die of uitbehandeld zijn binnen de GGZ of die geen opname-indicatie hebben.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Een twintigtal Wmo aanbieders zijn bezocht vanwege Wmo kwaliteitstoezicht. Bij de inspecties bleek dat vaak niet werd voldaan aan de kwaliteitseisen. Knelpunten zitten o.a. bij dossiervoering, cliëntgerichtheid, deskundigheid van personeel en (gebrek aan) deskundigheidsbevordering, aansluiting op Wmo doelen (zelfredzaamheid, participatie), (ontbreken van) risico-inventarisaties en incidentenregistratie. Omdat de aanbieders van Wmo voorzieningen veelal ook Wlz zorg (Wet langdurige zorg) bieden wordt in de praktijk veel afgestemd met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). De bevindingen worden doorgegeven aan de gemeenten.

Onderzoek, Informatie en Advies

Vanuit Onderzoek, Informatie en Advies (OIA) realiseert de GGD een aantal bestaande en nieuwe producten en activiteiten die bijdragen aan de GGD pijler 'monitoring, signalering en advies'. De integrale verbinding tussen publieke gezondheid, sociale veiligheid en het sociaal domein én de zoektocht naar het beschikbaar maken van informatie op wijkniveau vormen het kader, steeds in dialoog met de gemeenten.
De werkzaamheden zijn te verdelen in vier kerntaken die in samenhang worden uitgevoerd:

1. *Uitvoeren van de gemeentelijke taak om de gezondheid te monitoren*
   De monitor Volwassenen en Ouderen is in 2016 uitgevraagd en de Kindermonitor is voorbereid. In de vragenlijsten wordt zoveel mogelijk aangesloten op de Regionale Visie publieke gezondheid. Voor de zomer van 2017 komen de eerste rapportages op basis van de monitor Volwassen en Ouderen beschikbaar voor gemeenten. De verzamelde gegevens vanuit de monitor worden daarbij verrijkt met landelijke bronnen. Ook worden er thematische factsheets gemaakt over gezondheid in relatie tot de leefomgeving en de preventieve ouderengezondheidszorg.
   In steeds meer gemeenten vinden individuele gesprekken en activiteiten plaats over de monitoring en het gebruik van monitorgegevens. De GGD werkt hierin zo lokaal mogelijk om recht te doen aan de gemeentelijke vraag, maar zoekt steeds naar een regionale basis.
2. *Ondersteunen van gemeenten bij de ontwikkeling, onderbouwing en evaluatie van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid*
   Regionaal is het voorjaar 2016 ingestemd met de Regionale Visie publieke gezondheid. Inmiddels is deze door meerdere gemeenten lokaal vastgesteld. De GGD is actief betrokken bij de lokale vertaling van deze visie naar concreet beleid. Binnen de lokale vertaling ligt overal het accent op integraal beleid. In september 2016 vond een ambtelijke inspiratiebijeenkomst plaats over de aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen. Voor 2017 bestaat het voornemen een kenniscafé te organiseren voor gemeenten waarin de lokale vertaling van de regionale visie centraal staat.
   De GGD participeert in diverse onderzoeken (via de Academische Werkplaatsen Integraal Gezondheidsbeleid en Milieu en Gezondheid). Deze onderzoeken hebben allemaal betrekking op het vinden van handvatten waarmee gemeenten hun lokale beleid Publieke Gezondheid vorm kunnen geven.
3. *Ontwikkelen van een regionaal risicoprofiel Publieke Gezondheid, afgestemd op het risicoprofiel voor de veiligheidsregio en ondersteunend voor gemeenten voor het maken van beleidskeuzes.*
   Om gemeenten te ondersteunen bij het maken van beleidskeuzes worden in monitorrapportages steeds de gezondheidsrisico's in beeld gebracht en wordt aangesloten op de regionale visie. Daarnaast worden samen met de brandweer de gemeenteprofielen uit 2015 doorontwikkeld tot een 3.0 versie. Deze zijn nog niet opgeleverd. Het betreft hier een innovatief project waardoor het niet goed mogelijk blijkt om in te schatten wanneer de resultaten zichtbaar zijn.
4. *Ondersteunen van gemeenten bij de monitoring van het Sociaal Domein, vanuit het perspectief van de publieke gezondheid en de (sociale) veiligheid.*
   Het concept van de positieve gezondheid heeft een prominente plek in de regionale visie gekregen en daarmee ook in het werk van de GGD. De uitdaging is om voort te bouwen op positieve factoren, de eigen kracht van een individu en het netwerk te benutten en tegelijkertijd ook de kwetsbare groepen, voor wie eigen kracht een brug te ver is, in beeld te houden.
   In 2016 is de eerste integrale jeugdrapportage opgeleverd. Diverse in- en externe bronnen werden aan elkaar verbonden en gezamenlijk geduid. De rapportages zijn verspreid en in ambtelijke workshops is gebruik van de cijfers toegelicht en verkend. Deze werden goed bezocht en de rapportage is goed ontvangen. De GGD ondersteunt gemeenten in de verdere vertaling naar lokaal beleid en zal elk jaar met een update komen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

GHOR

Grootschalige Geneeskundige Bijstand
Per januari 2016 is overgegaan naar de 'nieuwe' werkwijze grootschalige geneeskundige bijstand. Samen met de partners Ambulancezorg Gelderland Midden en het NRK (Nederlandse rode kruis) vindt monitoring en doorontwikkeling plaats.

Opschaling GHOR: veiligheid, opgeschaalde publieke gezondheid en acute gezondheid
De sleutelfunctionarissen binnen de sector VGZ van VGGM zijn voorbereid op een overgang naar een aangepaste opschalingsstructuur en er is één aanspreekpunt 24/7 georganiseerd. Hierdoor is bij incidenten de aansluiting tussen publieke gezondheid en acute gezondheid maximaal georganiseerd. De bereikbaarheid van één aanspreekpunt 24/7 biedt een belangrijke meerwaarde voor de partners binnen en buiten de veiligheidsregio.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie
Het veiligheidsberaad heeft het onderwerp zelfredzaamheid en burgerparticipatie benoemd als strategisch thema voor 2017. Andere thema's die spelen zijn de ontwikkeling van de landelijke visie GHOR 2020, de doorontwikkeling van zorgcontinuïteit in de Care sector, versterking van de multidisciplinaire aanpak advisering evenementen in samenwerking met gemeente en ontwikkeling van een visie voor de doorontwikkeling van planvorming – rampenbestrijdingsplannen.

1.3.5. Regionale ambulancevoorziening (RAV)

De Tijdelijke Wet Ambulancezorg (TWAZ) zou een looptijd hebben tot 1 januari 2018. Minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft besloten om de werking van de TWAZ met twee jaar te verlengen. Deze wet is ingegaan in 2013 en wordt verlengd tot 2020. In de huidige TWAZ is geregeld dat per regio één ambulancevoorziening is aangewezen die de ambulancezorg uitvoert en de meldkamer ambulancezorg (MKA) in stand houdt. Op dit moment is er nog volop discussie over de acute zorg in Nederland. Zo is nog niet duidelijk welke rol zorgverzekeraars kunnen gaan spelen in de acute keten en hoe de landelijke meldkamer precies georganiseerd gaat worden. De ketens waarbinnen ambulancezorg opereert zijn nog volop in beweging. Verwacht mag worden dat er in de eerste helft van 2017 meer zicht is op mogelijke consequenties van het verkrijgen van een nieuwe vergunning tot het verlenen van ambulancezorg.

Ontwikkelingen acute zorg
Versterken regionale benadering
De ontwikkelingen in de keten van acute zorg vragen om een regionale benadering. Het ROAZ (Regionaal Overleg Acute Zorg) functioneert hierin als platform en heeft een verbindende rol tussen de zorgpartners in de regio. Ambulancezorg Nederland ziet naar de toekomst toe een sterkere positie en leidende rol voor het ROAZ. De koepelorganisatie pleit ervoor dat een aantal onderwerpen op de agenda van het ROAZ komen: betere borging opvang en behandeling acute patiënten; herschikkingsthema rond spoedeisende zorg; verbinding van triage bij de huisartsenpost en op de meldkamer Ambulancezorg; effectievere aanpak GGZ populatie en met name de categorie 'verwarde personen'; een meer regionaal arbeidsmarkt beleid en gemeenschappelijke ontwikkeling kwaliteitsbeleid.
Ambulancezorg neemt ook deel aan diverse focusgroepen binnen AZO gericht op medisch-inhoudelijke afstemming over acute zorg m.b.t. onder andere neurologie, verloskunde en psychiatrie. Daarnaast werkt Ambulancezorg samen met het Radboud UMC aan onderzoeken op het gebied van sepsis (bloedvergiftiging) en pijnverlichting bij heupfracturen.

Samenwerking met huisartsenposten
In 2016 zijn meerdere overleggen gevoerd tussen zorgverzekeraar Menzis, Onze Huisartsen en Ambulancezorg Gelderland-Midden. Hier is afgesproken om een feitenonderzoek te doen naar het aantal ritten dat doorgezet worden van de huisartsenpost (HAP) naar de MKA. Belangrijkste bevinding op basis van dit onderzoek is dat zowel bij de HAP als bij de ambulancedienst de zorgvraag toeneemt. Er is dus geen relatieve verschuiving waarneembaar van HAP naar MKA, maar absoluut neemt het aantal zorgvragen wel toe sinds 2014. Zowel bij de HAP als de MKA is het aantal zorgvragen met 5% per jaar gestegen.
In alle regio's is sprake van samenwerkingsafspraken tussen HAP en ambulancedienst. Met de zogenoemde 'Springplankprojecten' willen koepelorganisatie Ambulancezorg Nederland en Ineen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

(brancheorganisatie huisartsen) de samenwerking verder brengen. Het centrale thema binnen de projecten is 'zorgcoördinatie'. Het logistieke proces van triage en inzet van zorg op locatie van de ambulancezorg en de huisartsenpost heeft veel raakvlakken. RAV Gelderland-Midden, RAV Gelderland-Zuid, RAV IJsselland, HAP Gelderse Vallei, HAP Nijmegen en HAP Zwolle werken aan een gezamenlijk plan om de samenwerking te vergroten. De speerpunten hierbij zijn: triage, inzet van de juiste zorgverlener en het delen van patiëntinformatie. In december is er een landelijke bijeenkomst geweest waar de plannen van verschillende regio's in grote lijnen werden gepresenteerd.

Arbeidsmarktontwikkelingen
In de nabije toekomst wordt binnen de ambulancehulpverlening een terugloop van verpleegkundig beroepsbeoefenaars verwacht. Diverse ambulancediensten, met name in de grootstedelijke en uitgesproken landelijke gebieden, hebben nu al moeite om hun vacatures voor ambulanceverpleegkundigen (AVP's) op te vullen. Dergelijke problemen kent Ambulancezorg Gelderland-Midden nog niet. Op basis van demografische ontwikkelingen als vergrijzing en ontgroening mag aangenomen worden dat de arbeidsmarktkrapte ook binnen Gelderland-Midden een rol gaat spelen.

LMO
Binnen de regio Oost 5 is ook in 2016 gewerkt aan het voorbereiden van de inrichting van één meldkamer. Vanuit de betrokken disciplines is input gegeven aan benodigde faciliteiten. Zo heeft Ambulancezorg Gelderland-Midden, samen met de andere RAV's, scenario's ontwikkeld voor het aantal benodigde meldtafels op basis van voor ambulancezorg relevante uitgangspunten. Ambulancezorg Gelderland-Midden is op alle niveaus actief betrokken en levert haar bijdrage aan de voorbereidingen. Hierbij wordt ook nadrukkelijk het belang van ambulancezorg binnen de keten van acute zorg op het niveau van Gelderland-Midden in de gaten gehouden.

Productie en prestaties
In 2016 heeft Ambulancezorg Gelderland-Midden 41.031 ritten verreden. Ruim 47% van het totaal aantal ritten betrof een A1-rit. Ambulancezorg Gelderland-Midden heeft te maken met een stijging, 5.7%, van het aantal spoedritten (A1 en A2) binnen de regio (2015: 30.117 / 2016: 32.213). Het aantal besteld-vervoer-ritten is licht afgenomen t.o.v. 2015 (daling van ongeveer 1%).
Het percentage A1-ritten binnen de planningsnorm van 15 minuten in de gehele regio Gelderland-Midden is 94,8 %, voor A2-ritten is het percentage 96,10%. Ten opzicht van 2015 (93,8 %) zijn de prestatiecijfers van A1-ritten erop vooruit gegaan. Ruim 96% van de ritten arriveert binnen 16 minuten. De totale productie is met 5% gestegen ten opzichte van 2015. Dit zijn 2.048 ritten meer in twaalf maanden, uitgevoerd vanuit dezelfde capaciteit.

In het interne verbeterplan van Ambulancezorg Gelderland-Midden wordt invulling gegeven aan het verhogen van de paraatheid op kritische momenten in de week en aan scenario's bij afnemende vrij beschikbare capaciteit. Voorbeelden hiervan zijn het optimaliseren van de posities van de posten in de regio (aan de hand van een huisvestingsplan), het maken van afspraken met buurregio's over bovenregionale inzet en het gericht (afhankelijk van tijd, locatie en omstandigheden) toepassen van een innovatieve methode voor het reguleren van de uitruk van de ambulance.

1.3.6. Inspecties van het rijk

Medische zorg asielzoekers
De Inspectie voor de Volksgezondheid (IGZ) heeft toezicht uitgeoefend op de medische zorg aan asielzoekers t.g.v. de uitbreiding van het aantal plaatsen (rapportage maart 2016). Dit onderzoek betrof de pré-pol in Ede. In dit onderzoek zijn de activiteiten van meerdere ketenpartners getoetst. Op het onderdeel technische hygiënezorg was nog geen norm vastgesteld door GGD GHOR NI en het COA. Daarom heeft de IGZ hierover geen oordeel gegeven. In de pré-po heeft wel een technische hygiënezorg-inspectie plaatsgevonden.
Voor de JGZ voldoet de GGD deels aan de normen. De kinderen van 0-4 jaar waren niet tijdig gezien door de JGZ en bij deze kinderen was niet binnen drie maanden gestart met de uitvoering van het RVP. De kinderen van 4-19 jaar waren niet gezien door de JGZ, vanwege de afspraken in het contract tussen GGD GHOR NL en het COA. In dit contract was opgenomen dat JGZ op (pré-)pol locaties alleen geboden wordt aan 0-4 jarigen. Inmiddels zijn de afspraken gewijzigd en is afgesproken dat ook op (pré-)pol locaties alle kinderen van 0-19 jaar gezien worden door de JGZ. De samenwerking tussen de ketenpartners in de pré-pol verloopt volgens de gesprekspartners inmiddels goed.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Staat van de rampenbestrijding
Op 7 december 2016 is de derde Staat van de rampenbestrijding uitgebracht door de Inspectie Veiligheid en Justitie. De inspectie beoordeelde de veiligheidsregio's in de periode 2013-2015 op de volgende 4 thema's: planvorming, samenwerking, operationele prestaties en kwaliteit. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behoort al jaren bij de koplopers in Nederland waar het gaat om de organisatie van de rampenbestrijding. De Inspectie constateert eind 2016 dat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden de samenwerking met netwerkpartners, gemeenten en interregionale samenwerking en de kwaliteitszorg in de basis op orde heeft. De internationale samenwerking en inzicht in de vakbekwaamheid van multi-functionarissen zijn voor verbetering vatbaar. De samenhang tussen de opgestelde plannen en het evalueren van incidenten is op niveau. De operationele prestaties zijn, waar het gaat om het toetsingskader, over het algemeen in de basis op orde. De meer kwalitatieve aspecten van de taakuitvoering zijn voor een groot deel in de basis op orde en voor een deel voor verbetering vatbaar. De Veiligheidsdirectie heeft in het kader van hoor- en wederhoor een flink aantal conclusies van de Inspectie ter discussie gesteld omdat de feiten de conclusies van de Inspectie niet onderschrijven. Helaas zijn een groot aantal van de conclusies van de Inspectie ongewijzigd gebleven. De Veiligheidsdirectie zal in het voorjaar van 2017 een voorstel voorleggen aan het bestuur over de implementatie van verbetertrajecten.

Infectieziektepreventie
N.a.v. het in juni 2016 uitgevoerde onderzoek naar de kwaliteit van de infectieziektebestrijding concludeert de IGZ dat de kwaliteit van de infectieziektebestrijding bij VGGM is verbeterd t.o.v. 2015. De inspectie beoordeelt de uitvoering van surveillance, afhandeling van meldingen en het outbreakmanagement als goed. De mate waarin invulling wordt gegeven aan preventie en de regie op het zijn werk zijn verbeterd.

Governance
De IGZ heeft een verkennend kwalitatief onderzoek onder alle DPG-en uitgevoerd om zicht te krijgen op de wijze waarop zij hun organisatie aansturen op de vier pijlers. De algemene conclusie is dat er een grote verscheidenheid bestaat in de Gemeenschappelijke Regelingen en daardoor in de taken en structuur van de GGD'en. Geconstateerd wordt alle GGD-en de taken uit de Wpg en de taken die onder de vier pijlers vallen kunnen uitvoeren. GGD-en hebben goed geanticipeerd op vernieuwingen bij gemeenten en werken waar nodig samen. De governancestructuur van de GGD-en is veel meer dan voorheen gericht op innovatie en toegevoegde waarde voor de klant (burger, gemeente, zorgaanbieder en rijk). GGD'en zijn meer omgevingsbewust gaan werken en kunnen daarmee hun klanten beter bedienen.

1.4 Analyse financiële positie en resultaat 2016

Voor een analyse van de financiële positie van de organisatie richten wij ons op drie zaken; de solvabiliteit, de liquiditeit en de bedrijfseconomische kwaliteit van het resultaat.

Solvabiliteit
Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is het eigen vermogen te consolideren op het in 2013 vastgestelde niveau van € 1.453.000. De solvabiliteit is in cijfermatig opzicht dan ook laag. Om drie redenen is voor een beperkt eigen vermogen gekozen:
-VGGM valt bij financiële problemen terug op de deelnemende gemeenten. Om te voorkomen dat dat bij de eerste de beste tegenvaller moet gebeuren, is in een relatief klein weerstandsvermogen voorzien.
-Als er sprake is van een grote ramp of crisis (bijvoorbeeld een overstroming of een grote uitbraak van een infectieziekte) wordt een beroep gedaan op faciliteiten op landelijk niveau.
-Geld 'oppotten' bij de gemeenschappelijke regeling wordt ongewenst geacht. Dat is 'dood geld' in de ogen van veel van de VGGM-bestuurders.
Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit houden wij naast het eigen vermogen ook rekening met een latente ruimte in de budgetten van maximaal 1% van het begrotingstotaal.

Liquiditeit
Ten aanzien van de liquiditeitspositie kan kortheidshalve worden verwezen naar de treasuryparagraaf en het opgenomen kasstroomoverzicht.
De liquiditeitspositie van VGGM is in 2016 stabiel gebleven. De geplande aflossing van langlopende leningen vindt plaats. De liquiditeitspositie maakt mogelijk ook versneld af te lossen maar tot nu toe rekent de bank daarvoor een in onze ogen te hoge vergoeding.

Bedrijfseconomische kwaliteit van het resultaat
2016 sluit met een positief saldo van 4,4 mln. positief en een nog te bestemmen resultaat van € 3,3 mln. Dit is 4% van de totale lasten. Dit saldo heeft voor een belangrijk deel een incidenteel karakter. In het oog springen de navolgende incidentele posten:

Ruimte in investeringsprogramma brandweer	€ 1,2 mln.
Vrijval reservering individueel keuze budget	€ 0,7 mln.
Incidentele opbrengsten en afrekening subsidies GGD	€ 0,6 mln.
Rentevoordeel	€ 0,4 mln.
Lagere uitvoeringskosten GGD	€ 0,2 mln.
Opleiden & Oefenen brandweer (inhaaleffect 2015)	€ 0,2 mln.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

1.5 Investeringsoverzicht 2015

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen weer (in €).

Omschrijving	Boekwaarde	Investering	Afschrijving	Cumm.afschr. en incid.lst.	Boekwaarde
	01-01-2016	(+/+)	(-/-)	(-/-)	31-12-2016
Grond	1.450.737	-	-	-	1.450.737
Gebouwen	8.766.280	61.949	427.942	78.142	8.322.145
Vervoermiddelen	15.178.090	1.066.215	2.306.524	10.661	13.800.569
Machines/Apparaten en Installaties	6.899.945	3.779.470	2.171.470	332.707	8.301.790
	32.295.052	4.907.635	4.905.937	421.510	31.875.241

Grond
Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmel en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsselloord Arnhem.

Gebouwen
In 2016 hebben in drie consultatiebureaus aanpassingen aan het gebouw plaatsgevonden (62k).

Vervoermiddelen
In 2016 zijn 21 oefenaanhangers (101k), vijf ambulances (625), vier piketvoertuigen voor de GHOR (191k) en vier brandweervoertuigen (140k) wegens vervanging aangeschaft.

Machines / Apparaten en Installaties
In 2016 is ademluchtapparatuur vervangen (205k), redgereedschap en andere brandweerinventaris vervangen conform de nieuwe standaard (952k), is een deel van de uitrukkleding en helmen vervangen (540k), is een start gemaakt met de vervanging van de c2000 portofoons (326k), is de werkplaatsinrichting van diverse locaties gemoderniseerd en gestandaardiseerd (180k) en zijn er ICT-middelen vervangen (1.074k). De overname van de inventaris van consultatiebureaus tegen boekwaarde kostte 112k. Tevens zijn er vele kleinere investeringen doorgevoerd (390k).

Afwijkingen in het investeringsprogramma
In relatie tot de doorontwikkeling repressieve organisatie en de samenvoeging van regionaal brandweermaterieel is het investeringsprogramma van de brandweer geactualiseerd.
Deze actualisatie is echter nog niet volledig in het investeringsplan verwerkt.

- *Niet geplande investeringen*

De overname van de gebouwen en inventaris van de consultatiebureaus was niet voorzien.

- *Vervallen investeringen*

Er zijn geen voorziene investeringen vervallen.

- *Uitgestelde investeringen*

In het meerjareninvesteringsprogramma wordt op basis van vastgestelde afschrijvingstermijnen de vervanging van bedrijfsmiddelen opgenomen. In praktijk blijkt dat enerzijds door gebrek aan voldoende capaciteit (veelal bij de vervanging van brandweermaterieel met specifieke eisen) anderzijds door de goede staat van de bedrijfsmiddelen gekozen wordt voor uitstel van de investering. Uitgestelde investeringen zijn onder andere het C2000, diverse grote brandweervoertuigen in afwachting op DRO, verbouwing aan de Eusebiusbuitensingel, brancards bij ambulancehulpverlening.

- *Extra afschrijvingen*

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

1.6 Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect" methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij deze benadering wordt er een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen en de eventueel aanwezige stille reserves).
Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2013 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren.

Kengetallen	Verslag t-1 2015	Begroting t 2016 *)	Verslag t 2016	
Netto schuldquote	29,6		29,3	
Vaststelling kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	nvt	nvt	nvt	
Solvabiliteitsratio	5,7		9,0	
Structurele Exploitatieruimte	5,7		5,7	
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt	

Toelichting op de kengetallen:

- Netto schuldquote is relatief laag. De vaste schuld is laag en de omvang van de overlopende passiva is in 2016 in vergelijking met 2015 afgenomen.
- De solvabiliteitsratio is relatief laag. Het is een bewuste keuze om binnen de gemeenschappelijke regeling een beperkt eigen vermogen aan te houden. De reservering voor het onderhoud van de gebruiker aan de kazernes versterkt de solvabiliteit.
- De exploitatieruimte in 2016 is voor een deel vertaald naar structurele besparingen in de begroting 2017 en 2018.

Risico's

Bezuinigingen door het rijk
Het kabinet trekt in 2017 extra geld uit voor veiligheid. Een belangrijk gedeelte daarvan gaat naar de politie. In het financieel perspectief van de veiligheidsregio's en daarmee brandweerkorpsen is in 2017 niet veranderd.
De minister van WVS laat aan het begin van 2017 een onderzoek uitvoeren naar de uitvoering en de financiering van de kerntaken (de vier pijlers) door de GGD-en in Nederland. Het kan zijn dat de uitkomsten van dat onderzoek van invloed zijn op het budgettair kader van de GGD.
De minister van VWS heeft in 2017 extra beschikbaar gesteld voor de spreiding en beschikbaarheid van ambulances.
Voor de periode na 2017 wachten wij de plannen van een nieuw kabinet af.

Bezuinigingen door gemeenten
De meeste van aan de VGGM deelnemende gemeenten zijn in de collegeperiode 2014-2018 genoodzaakt geweest om te buigen. VGGM heeft daaraan een bijdrage geleverd door na de regionalisering van de brandweer besparingen te realiseren.
Bij daling van de specifieke omzet uit maatwerk voor een individuele gemeente is afgesproken dat de spelregels van de gemeenschappelijke regeling voor afbouw in vier jaar gelden. Het risico van hoge frictiekosten neemt daarmee af omdat de directie van VGGM middels herschikking van capaciteit het probleem van boventalligheid van personeel weg kan nemen.

Toekomst ambulancedienst ongewis
In 2017 komt er meer duidelijkheid over de toekomt van de ambulancezorg. Het Zorginstituut zal in overleg met alle betrokken partijen in het voorjaar van 2017 een Kwaliteitskader Spoedzorg vaststellen waarin wordt vastgelegd hoe de spoedzorg in Nederland het beste georganiseerd kan worden. Het kader biedt een basis voor de feitelijke organisatie van de regionale spoedzorgketen door vast te stellen welke afspraken regionaal gemaakt moeten worden. Daardoor komt er meer helderheid over

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

de rol die zorgverzekeraars in de acute zorgketen kunnen vervullen om de samenhang en de samenwerking tussen ketenpartners in de acute zorgketen te optimaliseren. Vanzelfsprekend is dit nauw gelieerd aan het vraagstuk van de mate van invloed van verzekeraars op de keuze van de partijen die in de regio's ambulancezorg mogen aanbieden.
VGGM mag de ambulancezorg verzorgen tot 1 januari 2020. De minister van VWS heeft zich nog niet uitgesproken over de inrichting van het aanbestedingsproces voor een nieuwe concessieperiode. Mocht VGG onverhoopt de vergunning verliezen dan ontstaan achterlatingskosten in het VGGM-concern.

Beroepsveiligheid brandweer
De komende jaren vindt diepgaand onderzoek plaats naar de relatie tussen brandbestrijding en de kans op kanker. De brandweerkorpsen in Nederland nemen vooruitlopend daarop preventieve maatregelen ter voorkoming van de ontwikkeling van kanker ten gevolge van brandbestrijding. De medewerkers van de korpsen zijn daar zelf zeer nadrukkelijk bij betrokken geweest. Te denken valt bijvoorbeeld aan het veel vaker wassen van brandweerkleding.
Risico's in termen van bijvoorbeeld een afnemende animo voor vrijwilligheid of claims in het kader van beroepsziekten zijn niet te kwantificeren.

Groot onderhoud brandweerkazernes
In 2012 is in de regionalisering van de brandweer de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:
-Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
-VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
-De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat er op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.
In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.).
In 2016 is vastgesteld dat alle gemeenten het meerjarig onderhoudsplan voor de kazernes hebben vertaald naar het gemeentelijk budgettair kader. VGGM wil in de jaarrekening 2016 een onderhoudsfonds vormen voor het onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Uitplaatsen meldkamer
Er komt één zelfstandige landelijke meldkamerorganisatie met maximaal 10 locaties: voor Oost Nederland in Apeldoorn. Er bestaat nog onduidelijkheid over de feitelijk invulling van de meldkamer in Oost Nederland. Om die reden zijn de financiële risico's voor VGGM niet volledig in te schatten.

Projecten Medische Milieukunde
VGGM participeert in de Europese projecten en de projecten in de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Veilig Thuis
Op 15 maart 2017 neemt het algemeen bestuur van VGGM een besluit over het oprichten van de stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden. Deze stichting wordt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM gebracht. Er al geen sprake zijn van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Nacalculatie ambulancezorg
De formele afwikkeling van de nacalculaties van de ambulancezorg over 2016 heeft nog niet plaatsgevonden.

1.7 Treasuryparagraaf

Het Algemeen Bestuur heeft op 15 december 2010 een aangepast treasury-statuut vastgesteld. Het treasury-statuut voldoet nu aan de Wet RUDDO.

Renterisicobeheer

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van Wet fido.

	Bedragen in euro's per kwartaal * € 1.000			
	kwr 1	kwr 2	kwr 3	kwr 4
Omvang begroting 2016	88.512	88.512	88.512	88.512
(=grondslag)				
Toegestane kasgeldlimiet				
In procenten	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
In bedrag	7.258	7.258	7.258	7.258
Omvang vlottende korte schuld	-15.212	-9.004	-14.691	-32.491
Omvang vlottende middelen	12.891	9.908	13.281	32.003
Toets kasgeldlimiet				
Omvang vlottende korte schuld -/- omvang vlottende middelen	-28.103	-18.912	-27.972	-64.494
Toegestane kasgeldlimiet	7.258	7.258	7.258	7.258
Ruimte ten opzichte van overschrijding	35.361	26.170	35.230	71.752

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM een lange termijn portefeuille afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd welke aansluit bij de zes brandweerkazernes welke zijn overgenomen in het kader van de regionalisering. Deze kazernes worden overigens weer teruggekocht door de gemeenten.

Liquiditeitenbeheer

Onderstaand kasstroomoverzicht geeft inzicht in de in- en uitgaande kasstromen, de financiering en de liquiditeit van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden.
Daar waar een positief bedrag wordt weergegeven spreekt men van een herkomst (positieve kasstroom), daarentegen is er sprake van een besteding (nadelige kasstroom) waar een negatief bedrag wordt weergegeven.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Kasstroomoverzicht Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de "indirecte methode".

Bedragen x € 1.000	Realisatie	Realisatie
Kasstroom uit operationele activiteiten	**2016**	**2015**
Exploitatiesaldo	3.278	4.408
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	5.327	6.633
Mutatie reserves	1.155	138
Mutatie voorzieningen	59	-237
Mutatie vaste passiva	0	-5.359
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	***9.819***	***5.583***
Mutatie in voorraden	6	-3
Mutatie in vorderingen	1.637	1.693
Mutatie in vlottende activa	-218	1.639
Mutatie in vlottende passiva	2.297	-6.614
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	***3.722***	***-3.285***
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa	4.907	5.589
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Investeringen in financiële vaste activa	3	-5
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringactiviteiten	***4.910***	***5.584***
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	2.171	2.171
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	***2.171***	***2.171***
Mutatie liquide middelen	**-983**	**1.113**
Liquide middelen op 01-01	11.288	10.175
Liquide middelen op 31-12	10.305	11.288
Mutatie liquide middelen	**-983**	**1.113**

1.8 Onderhoud kapitaalgoederen

De belangrijkste kapitaalgoederen zijn de gebouwen.
Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud.

Voor het pand Groningensingel 1249 heeft de gemeente Arnhem het juridisch eigendom terwijl het economische eigendom bij VGGM berust.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

De kazerne aan de Rietgrachtstraat in Arnhem is begin 2016 officieel in gebruik genomen Het groot onderhoud hiervan ligt bij de gemeente Arnhem. Het pand aan de Gorinchemstraat is begin 2016 volledig overgedragen aan de gemeente Arnhem.

Aan diverse panden zijn in 2016 kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Beleid is dat het onderhoud ten behoeve van het rijdend brandweermaterieel in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed middels langdurige contracten. Dit geschiedt conform eigen onderhoudsplanning.

1.9 Verbonden partijen

Conform het BBV dient bij een verbonden partij sprake te zijn van een bestuurlijk én financieel belang. VGGM kent de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden als verbonden partij met een omzet van € 7.0 miljoen.

1.10 Melding integriteitschendingen

Op grond van de Ambtenarenwet artikel 125quater, onderdeel d legt de directie van VGGM verantwoording af over het gevoerde integriteitbeleid en de naleving van de gedragscode.
In 2016 hebben zich geen bijzondere gebeurtenissen voor gedaan.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2. JAARREKENING

Opgesteld door het Dagelijks Bestuur, d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.1 Financiële resultaten

Het saldo van baten en lasten is € 5.198.094 positief. Het saldo van incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten is € - 765.231. Er ontstaat als gevolg daarvan een gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten van € 4.432.863 positief.
De verwerking van het resultaat en de effecten daarvan op de financiële huishouding zijn weergegeven in de navolgende paragrafen. Beslispunten hierbij zijn de definitieve vaststelling van de inwonersbijdrage en het voorstel ten aanzien van de bestemming van het resultaat 2016.

2.2 Voorstel resultaatbestemming / inwonersbijdrage

Definitieve vaststelling inwonersbijdrage 2016

Op 22 juni 2016 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde Begroting 2016 vastgesteld. De hierin opgenomen inwonersbijdrage is € 12,64 per inwoner, deze is conform het Jaarverslag 2016.
Voorgesteld wordt de bijdrage conform vast te stellen.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 4.432.863 positief.
Voorgesteld wordt dit resultaat conform onderstaande beslispunten te bestemmen:

Resultaat 2016 voor resultaatbestemming	€	4.432.863
Reeds besloten reservemutaties:		
BIJ: Doorontwikkeling JGZ	€	26.509
BIJ: Arbeidshygiëne/ innovatie	€	36.614
AF: Onderhoud kazernes brandweer-gebruikersdeel	€	980.340
AF: RAK Ambulancezorg	€	237.964
Saldo te bestemmen resultaat	€	3.277.682

Doorontwikkeling JGZ
De portefeuillehouders Jeugdgezondheidszorg hebben in het najaar van 2015 ingestemd met investeringen in de doorontwikkeling van de JGZ in het kader van de integratie van JGZ 0-4 met JGZ 4-18 om daarmee de effectiviteit en de efficiency te vergroten. In 2016 wordt € 26.509 aan de reserve onttrokken zijnde kosten samenhangend met de doorontwikkeling JGZ.

Arbeidshygiëne brandweer /innovatie
Het algemeen bestuur heeft bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 besloten € 300.000 beschikbaar te stellen voor innovatieve initiatieven voor het vergroten van de arbeidshygiëne bij de brandweer. In 2016 wordt € 36.614 onttrokken aan deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering arbeidshygiëne.

Onderhoud kazernes brandweer-gebruikersdeel
Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes wordt € 980.340 bestemd voor gebruikersonderhoud aan de kazernes in de komende 10 jaren.

RAK Ambulancevervoer/CPA
De RAK ambulancevervoer muteert met € 237.964. Het positieve resultaat 2016 wordt ten gunste van de reserve aanvaardbare kosten gebracht.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

De voorstellen voor de resultaatsbestemming luiden als volgt:

Te bestemmen resultaat 2016	€ 3.277.682
a. opbouwen budgettaire ruimte voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ	€ 884.329
b. resultaat brandweer verdelen naar rato van het ingebracht budget 2016 voor de brandweer per gemeente	€ 504.748
c. resultaat GGD + Facza verdelen naar rato van de inwoneraantallen	€ 1.888.605

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.3 Waarderingsgrondslagen en bepaling resultaat

De jaarrekening is samengesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten" (BBV). In de jaarrekening zijn tevens overzichten opgenomen welke aansluiten bij de ingevoerde systematiek van de toedeling van kosten en opbrengsten in financieringsstromen. Als vergelijkende cijfers zijn de begroting over 2016 en de rekeningcijfers 2016 opgenomen.

Grondslagen voor waardering

Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zijn betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

Vaste activa

Algemeen
Binnen de vaste activa worden de rubrieken financiële vaste activa en materiële vaste activa onderkend. Tenzij anders vermeld worden de vaste activa gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: Gebouwen, Verbouwingen, Vervoermiddelen en Duurzame bedrijfsmiddelen. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs. Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften. De eventuele restwaarden worden conform BBV verwerkt.

De zes kazernes die aan het einde van 2013 van gemeenten door VGGM zijn overgenomen zijn gewaardeerd tegen de overnameprijs en de kapitaallasten zijn afgeleid van de financieringsafspraak met de bank. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening per ultimo is dynamisch bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen
De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Passiva

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en gebaseerd op de algemeen geldende opvattingen ter zake en het bepaalde in het BBV. De aard van de voorzieningen is toegelicht.

Voorziening personeelsaangelegenheden - de voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en ww-uitkeringen.

Voorziening boventalligheid brandweer - de voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten boventalligheid bij de Brandweer na de regionalisering

Voorziening onderhoud huisvesting - de voorziening is gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan en gezien de nieuwbouw van de kazerne in Arnhem Noord vinden geen dotaties meer plaats.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget RAV - deze voorziening volgt uit de cao-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer
De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Boekjaar
Het boekjaar loopt parallel aan het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Toerekeningbeginsel
Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:
- De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
- Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
- Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Afschrijving op vaste activa
Op investeringen wordt, in het jaar van gereedmelding afgeschreven. De 1e afschrijvingstermijn is afhankelijk van het moment van gereedmelding 100%, 75%, 50%, 25% of 0%.

Kostentoerekening
Evenals in de begroting is in de overzichten per geldstroom een kostentoerekening aan de diverse producten toegepast. De grondslagen voor de verdeling van de indirecte kosten zijn gebaseerd op feitelijk gebruik. Op basis van de nacalculatie van de werkelijke indirecte kosten vindt herrekening plaats.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.4 Balans (voor verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa		31.875.241		32.295.052
Activa Nog te verdelen	-			
Grond	1.450.737		1.450.737	
Gebouwen	8.322.145		8.766.279	
Vervoermiddelen	13.800.569		15.178.090	
Machines/Apparaten en Installaties	8.301.790		6.899.946	
Financiële vaste activa		9.191		6.062
Waarborgsommen	9.191		6.062	
Totaal vaste activa		**31.884.432**		**32.301.114**
Vlottende activa				
Voorraden		32.351		26.661
Voorraden reizigersvaccins	32.351		26.661	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		17.247.157		16.332.161
Vorderingen openbaar lichaam	-		-	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.259.654		11.981.753	
Rekening-courant Stichting PG	470.186			
Overige vorderingen	5.517.317		4.350.408	
Liquide middelen		18.453		25.781
Banksaldi	9.129		17.038	
Kassaldi	9.324		8.743	
Overlopende activa		1.731.154		1.949.631
Vooruitbetaalde posten	880.647		1.339.125	
Overige transitoria	850.507		610.506	
Totaal vlottende activa		**19.029.115**		**18.334.234**
TOTAAL		**50.913.547**		**50.635.348**

PASSIVA	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen		7.843.880		3.411.017
Algemene reserves	1.453.000		1.453.000	
Bestemde reserves	3.113.198		1.958.017	
Nog te bestemmen resultaat 2016	3.277.682		-	
Voorzieningen		1.349.571		1.290.257
Voorzieningen	1.349.571		1.290.257	
Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		15.613.146		17.784.212
Onderhandse leningen	15.613.146		17.784.212	
Overige langlopende transitoria	-		-	
Totaal vaste passiva		**24.806.597**		**22.485.486**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		12.310.625		10.869.852
Banksaldi	973.583		719.305	
Overige schulden				
Kortlopende schulden overheid	6.081.359		2.843.064	
Kortlopende schulden privaat	-		3.166.269	
Nog te verrekenen Ambulancezorg	5.255.683		3.735.090	
Rekening-courant Stichting PG	-		406.124	
Overlopende passiva		13.796.324		17.280.009
Overige transitoria	13.796.324		17.280.009	
Totaal vlottende passiva		**26.106.949**		**28.149.862**
TOTAAL		**50.913.547**		**50.635.348**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.5 Overzicht van Baten en Lasten in de jaarrekening 2016

Programmarekening VGGM	Jaarrekening 2016	Begroting 2016	Begroting 2016 geactualiseerd	Jaarrekening 2015
Baten				
Opbrengsten gemeenten regionaal	8.480.932	8.507.338	8.480.932	8.253.578
Opbrengsten gemeenten individueel	49.401.475	40.889.128	49.378.924	40.273.996
Opbrengsten van het Rijk	6.295.318	6.990.677	6.997.600	7.144.239
Directe opbrengsten inclusief NZA	25.258.833	22.649.435	22.639.394	24.313.086
Overige opbrengsten	81.945	92.147	1.015.074	34.425
Totaal baten	**89.518.503**	**79.128.725**	**88.511.924**	**80.019.324**
Lasten				
Salariskosten	56.621.303	51.923.286	58.051.466	48.356.378
Overige personeelskosten	3.481.781	3.027.443	2.660.095	2.782.784
Totaal personeelslasten	***60.103.084***	***54.950.729***	***60.711.562***	***51.139.162***
Huisvestingskosten	5.144.100	2.927.237	4.981.695	3.120.947
Overige organisatielasten	0	0	0	-18.308
Totaal organisatiekosten	***5.144.100***	***2.927.237***	***4.981.695***	***3.102.639***
Directe kosten m.b.t. output	7.235.674	8.629.768	8.957.887	7.714.947
Overige indirecte kosten	6.510.104	5.004.729	6.269.240	5.548.343
Afschrijvingen	5.327.447	5.747.580	5.940.081	6.632.565
Totaal materiële lasten	***19.073.225***	***19.382.076***	***21.167.207***	***19.895.855***
Totaal lasten	**84.320.409**	**77.260.042**	**86.860.464**	**74.137.656**
Saldo van baten en lasten	**5.198.094**	**1.868.683**	**1.651.460**	**5.881.668**
Saldo incidentele baten en lasten	-482.831	-818.691	-788.144	-1.018.359
Saldo financiële baten en lasten	-282.400	-1.049.986	-863.315	-317.472
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	4.432.863	0	0	4.545.837
Reeds besloten resultaatmutaties				
Doorontwikkeling JGZ / integratie 0-4	26.509			-200.000
Arbeidshygiëne / innovatie	36.614			-300.000
Reserve Aanvaardbarekosten RAV	-237.964			362.453
Reserve onderhoud kazernes brandweer- gebr	-980.340			
Gerealiseerd resultaat	**3.277.682**	**0**	**0**	**4.408.290**
Nog te besluiten resultaatmutaties				
Opbouwen budgettaire ruimte voor				
overdracht medewerkers JGZ 0-4 jaar				
uit de stichting Publieke Gezondheid GM				
JGZ 0-4 jaar Oost	-578.861			
JGZ 0-4 jaar West	-305.468			
Nog te besluiten terugstorten naar gemeenten	-2.393.353			-4.408.290
	0	**0**	**0**	**0**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.6 Toelichting van de activa op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa
Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	31-12-2016	31-12-2015
Boekwaarde per 1 januari	32.295.052	33.338.937
Investeringen	4.907.635	5.588.680
	37.202.688	38.927.617
AF: Totaal afschrijvingen	5.327.447	6.632.565
Boekwaarde per 31 december	**31.875.241**	**32.295.052**

Voor een nadere specificatie van materiële vaste activa wordt verwezen naar het investeringsoverzicht.

Grond
Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmel en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsselloord Arnhem.

Gebouwen
In 2016 hebben in drie consultatiebureaus aanpassingen aan het gebouw plaatsgevonden (62k).

Vervoermiddelen
In 2016 zijn 21 oefenaanhangers (101k), vijf ambulances (625), vier piketvoertuigen voor de GHOR (191k) en vier brandweervoertuigen (140k) wegens vervanging aangeschaft.

Machines / Apparaten en Installaties
In 2016 is ademluchtapparatuur vervangen (205k), redgereedschap en andere brandweerinventaris vervangen conform de nieuwe standaard (952k), is een deel van de uitrukkleding en helmen vervangen (540k), is een start gemaakt met de vervanging van de c2000 portofoons (326k), is de werkplaatsinrichting van diverse locaties gemoderniseerd en gestandaardiseerd (180k) en zijn er ICT-middelen vervangen (1.074k). De overname van de inventaris van consultatiebureaus tegen boekwaarde kostte 112k. Tevens zijn er vele kleinere investeringen doorgevoerd (390k).

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen
De financiële vaste activa bestaat uit vijf gestorte waarborgsommen, in totaliteit € 9.191.

Vlottende activa

Voorraden
De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 32.351 (jaar 2015: € 26.661)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.259.654	11.981.753
Debiteuren RAV	4.390.752	3.156.841
Debiteuren overig	1.131.565	1.194.024
AF: voorziening dubieuze debiteuren	5.000	457
Rekening-courant Stichting PG	470.186	
	17.247.157	**16.332.161**

Per december 2013 is VGGM verplicht te schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal zijnde dan € 600.144, hieraan wordt voldaan

Van de openstaande debiteuren staat per 15-02-2017 € 622.976 nog open. Hiervan is € 266.814 ouder dan 60 dagen.

De voorziening debiteuren ambulancehulpzorg was in 2015 bijna uitgenut door een andere manier van ritregistratie waarbij alle ook niet te declareren ritten worden geregistreerd. Denk bijvoorbeeld aan ritten waarbij het adres van de patiënt onbekend is. Deze niet te innen facturen zijn in 2015 voor het eerst ten laste van de voorziening gebracht. Met de zorgverzekeraars wordt onderhandeld over een voldoende dekkend budget om de voorziening op het juist peil te krijgen en te houden. In 2016 is de voorziening met het saldo van de afgeboekte bedragen aangevuld vanuit het RAV-budget, er resteert een voorziening van € 5.000.

Liquide middelen
Betreffen de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar.
De afzonderlijke debet- en creditposities zijn hierbij in de balans gehandhaafd.

Overlopende activa (vooruitbetaalde posten)

	31-12-2016	31-12-2015
Diverse, vooruitbetaalde inkoopfacturen	880.647	1.304.246
Diverse overige kosten	0	5.216
Nog te verdelen activa	0	29.663
	880.647	**1.339.125**

Overige transitoria

	31-12-2016	31-12-2015
Nog te ontvangen bedragen (zie specificatie)	815.905	548.726
Kruisposten	0	114
Diverse personeelsleden VGGM - Saldo Fietsplan	29.635	77.149
Nog te verrekenen salariscompenenten	4.968	-15.483
	850.507	**610.506**

Conform de BBV-regeling wordt er hieronder een verloopoverzicht opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen bedragen:

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Specificatie Nog te ontvangen bedragen	01-01	Toevoeging	Ontvangen	31-12
Min. VWS, FLO Overgangsregeling	0	77.309	0	77.309
Min. IenM, 25 Kv voorziening	0	21.000	0	21.000
Diverse gemeenten, Maatwerk 2015	16.083	0	14.545	1.538
Diverse gemeenten, Maatwerk 2016	18.484	295.274	18.484	295.273
Diverse gemeenten, afwikkeling Brandweercontract	176.190	0	176.190	0
Diverse gemeenten, nto FLO	0	263.260	0	263.260
Belastingdienst, BPM/Motorrijtuigenbelasting	12.381	32.415	12.381	32.415
Veiligheidsregio Twente, project Omgevingsveiligheid	97.013	65.744	97.013	65.744
RIVM, vaccinatieprogramma Hep.B		16.366	0	16.366
RIVM, afwikkeling entingen	3.743	0	3.743	0
Estate, NO Waarborgsom	4.623	0	4.623	0
Diverse credtinota's	220.209	0	220.209	0
Promeetec, TBC gelden	0	40.000	0	40.000
Promeetec, IZ gelden	0	3.000	0	3.000
	548.726	**814.368**	**547.188**	**815.905**

2.7 Toelichting van de passiva op de balans

Vaste passiva

Eigen Vermogen

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Algemene Bedrijfsreserve	*1.453.000*	*0*	1.453.000
Reserve aanvaardbare kosten RAV	407.619	*237.964*	645.583
Reserve aanvaardbare kosten CPA	31.278	*0*	31.278
Reserve onderhoud kazernes-gebruikersdeel	0	*980.340*	980.340
Reserve Activa	929.816	*0*	929.816
Diverse bestemde reserves	589.304	*-63.123*	526.181
Bestemde reserves	*1.958.017*	*1.155.181*	*3.113.198*
Nog te bestemmen resultaat 2016	*0*	*3.277.682*	*3.277.682*
Totaal reserves en fondsen	**3.411.017**	**4.432.863**	**7.843.880**

Specificatie reserves

Algemene bedrijfsreserve
De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken.

		2016	2015
Stand per 1 januari		1.453.000	1.453.000
Resultaatbestemming		0	0
Stand per 31 december 2016		**1.453.000**	**1.453.000**

Reserve Aanvaardbare Kosten RAV/CPA
De financiering van het ambulancevervoer en de CPA geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserve.

	CPA	RAV	Totaal
Stand per 1 januari	31.278	407.619	438.897
Resultaatbestemming	0	237.964	237.964
Stand per 31 december 2016	**31.278**	**645.583**	**676.861**

De Reserve Aanvaardbare kosten RAV muteert met € 237.964 zijnde het gecalculeerde resultaat 2016.

Reserve onderhoud kazernes – gebruikersdeel
Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes wordt € 980.340 bestemd voor toekomstig onderhoud door de gebruiker aan de kazernes.

		2016	2015
Stand per 1 januari		0	0
Resultaatbestemming		980.340	0
Reserve onderhoud kazernes-gebruikersdeel		**980.340**	**0**

Reserve activa brandweer Ede
Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen.

		2016	2015
Stand per 1 januari		929.816	929.816
Resultaatbestemming		0	0
Stand per 31 december 2016		**929.816**	**929.816**

Diverse bestemde reserves

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Reserve informatietechnologie rampenbestrijding	89.304	0	89.304
Reserve Doorontwikkeling JGZ/Integratie 0-4 met	200.000	-26.509	173.491
Reserve Arbeidshygiene/Innovatie	300.000	-36.614	263.386
Stand per 31 december 2016	**589.304**	**-63.123**	**526.181**

Reserve informatietechnologie rampenbestrijding
In 2006 is € 89.304 vrijgevallen vanuit de voorziening project colocatie. Het budget is bestemd voor het crisis managementsysteem. Dit systeem kon in de afgelopen jaren met specifieke budgetten worden ontwikkeld. Voor de toekomstige ontwikkelingen wordt de reserve aangesproken.

Reserve Doorontwikkeling JGZ
De jeugdgezondheidszorg staat voor een grote veranderopgave, zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Er moet geïnvesteerd worden om de JGZ effectiever en efficiënter te maken.
Op verzoek van portefeuillehouders is budget gereserveerd. In 2016 is € 26.509 aan de reserve onttrokken zijnde kosten samenhangend met de doorontwikkeling JGZ.

Reserve Arbeidshygiëne Brandweer
Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiëne omdat er naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze. In 2016 is € 36.614 onttrokken aan deze reserve zijnde kosten samenhangend met verbetering van de arbeidshygiëne.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

	01-01-2016	Mutaties	31-12-2016
Voorziening personeelsaangelegenheden	678.553	9.968	688.521
Voorziening boventalligheid brandweer	155.654	-155.654	0
Voorziening PLB - RAV	290.000	205.000	495.000
Voorziening onderhoud gebouwen	99.001	0	99.001
Voorziening Kring Oostelijke Directeuren	67.049	0	67.049
Totaal voorzieningen VGGM	**1.290.257**	**59.314**	**1.349.571**

Voorziening personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en ww-verplichtingen.

		2016	2015
Stand per 1 januari		678.553	840.978
AF: Onttrekking		209.067	228.484
AF: Vrijval		0	367.036
BIJ: Dotatie		219.035	433.096
Stand per 31 december 2016		**688.521**	**678.553**

Voorziening boventalligheid brandweer

Er is in 2012 een voorziening voor de te verwachtte boventalligheid in het kader van de regionalisering van de brandweer gevormd. De voorziening moet het mogelijk maken in de kosten op te vangen van plaatsingsproblematiek (minder functies en anders gekwalificeerde functies).

		2016	2015
Stand per 1 januari		155.654	364.425
AF: Onttrekking		155.654	193.474
AF: Vrijval		0	15.297
BIJ: Dotatie		0	0
Stand per 31 december 2016		**0**	**155.654**

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - RAV

Deze voorziening volgt uit de CAO-RAV ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan.

		31-12-2016	2015
Stand per 1 januari		290.000	145.000
AF: Onttrekking		0	0
BIJ: Dotatie		205.000	145.000
Stand per 31 december 2016		**495.000**	**290.000**

Voorziening gebouwen

Deze voorziening is gevormd om het geplande onderhoud van de dienstgebouwen te kunnen uitvoeren. In afwachting van nieuwbouw van de brandweerkazerne in Arnhem wordt de voorziening niet gevoed.

		31-12-2016	2015
Stand per 1 januari		99.001	99.001
AF: Onttrekking		0	0
BIJ: Dotatie		0	0
Stand per 31 december 2016		**99.001**	**99.001**

Voorziening Kring Oostelijke Directeuren/MOA

In 2009 heeft de Kring oostelijke directeuren het beheer van KOD-gelden overgedragen aan VGGM. Conform afspraken zijn de gelden afgewikkeld met de betreffende GGD-en en wordt het restant

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

gebruikt als frictiekosten bij het opheffen van MOA en PGA en benut in de afwikkeling van de implementatiekosten van de PGA. De voorziening is in 2016 niet gemuteerd.

		31-12-2016	2015
Stand per 1 januari		67.049	77.910
AF: Onttrekking		0	10.861
BIJ: Dotatie		0	0
Stand per 31 december 2016		**67.049**	**67.049**

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen
Per december 2013 zijn diverse leningen aangetrokken bij de BNG met verschillende looptijden ter financiering van de overgenomen activa. In 2016 hebben de regulieren periodieke aflossing plaatsgevonden.

		31-12-2016	31-12-2015
Stand per 1 januari		17.784.212	19.955.277
BIJ: Aangegane leningen		0	0
AF: Aflossingen		2.171.066	2.171.065
Stand per 31 december 2016		**15.613.146**	**17.784.212**

De bijbehorende rentelast bedraagt € 282.381.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

		31-12-2016	31-12-2015
Liquide middelen		973.583	719.305
Kortlopende schulden		11.337.042	10.150.547
Totaal kortlopende schulden		**12.310.625**	**10.869.852**

Specificatie kortlopende schulden
Per balansdatum zijn de volgende kortlopende schulden opgenomen:

		31-12-2016	31-12-2015
Kortlopende schulden overheid		6.081.359	6.009.333
Kortlopende schulden overheid (afdracht BTW)		0	0
Nog te verrekenen ambulancezorg		5.255.683	3.735.090
Rekening-courant Stichting PG		0	406.124
Totaal kortlopende schulden		**11.337.042**	**10.150.547**

De kortlopende schulden overheid en privaat betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Specificatie Nog te verrekenen ambulancezorg (voorheen nog in tarieven te verrekenen)
Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven in het gehele land zijn uniform. De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2016 is per saldo € 5.255.683 en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars.

	Vastgesteld	Voorlopig	Totaal
Stand per 1 januari	1.354.897	2.380.193	3.735.090
Mutatie	-684.751	2.205.344	1.520.593
Stand per 31 december 2016	**670.146**	**4.585.537**	**5.255.683**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

De mutatie van € 2.205.344 bestaat voor € 2.305.381 aan teveel ontvangen gelden en een positieve afrekening van € 100.037 uit de definitieve vaststelling 2015.

Overlopende passiva

Per balansdatum zijn onder de overlopende passiva de volgende overige transitoria opgenomen:

		31-12-2016	31-12-2015
Nog te besteden middelen (zie specificatie)		10.891.695	10.046.408
Nog te betalen kosten (zie specificatie)		2.891.379	7.238.857
Nog te betalen kosten - salarissen, oa loonbelasting		13.251	-5.254
Betaling onderweg		0	0
Totaal overlopende passiva		**13.796.324**	**17.280.009**

Conform de BBV-regeling wordt hieronder een verloopoverzicht weergegeven van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen vooruit ontvangen bedragen:

Specificatie Nog te besteden middelen
(zie overzicht op volgende pagina)

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Specificatie Nog te besteden middelen	01-01	Toevoeging	Besteed	31-12
Ministerie van VenJ, nog te besteden BDUR *)	2.119.894	255.524	844.642	1.530.775
Ministerie van VenJ, project natuurbrand	87.126	0	0	87.126
Min.van VenJ, bijdr VR, Infovoorziening bevelvoerc	128.736	0	36.800	91.936
Ministerie van VWS, Zorgopleidingen 2e tranche	651	16.775	0	17.426
Gemeente Arnhem, 2e loopbaan brandweer	50.000	0	50.000	0
Gemeente Ede, Client volg systeem OGGZ	16.588	0	16.588	0
Gemeente Rheden, project nameting A12	16.529	0	16.529	0
Gemeente Arnhem, (huisvesting en FLO tot 2023)	5.105.991	0	19.679	5.086.312
Diverse gemeenten, CJG 2014	48.478	0	1.227	47.251
Diverse gemeenten, Maatwerk 2015	51.020	0	51.020	0
Diverse gemeenten, huisvesting kazernes	266.558	34.471	301.029	0
Diverse gemeenten, vooruitontvangen 2017	13.107	341.788	13.107	341.788
Gemeenten, onderhoud kazernes	262.525	0	31.707	230.818
ZonMw, Project Academische werkplaats, kortlop	32.171	0	15.000	17.171
KOD, afloop MOA	257.965	0	205.000	52.965
Curatieve poli	116.000	0	61.194	54.806
Doorontwikkeling JGZ	35.000	372.600	0	407.600
Afbouw BMI	381.768	1.385.332	0	1.767.100
Planning JGZ	111.497	0	111.497	0
Logopedie	270.499	0	0	270.499
Project MMK-Koersontwikk.	31.420	42.559	31.421	42.558
MMK-Acquisitie	32.623	0	0	32.623
MMK-Projectensaldo	139.283	0	12.500	126.783
MMK - Helix	44.857	23.843	40.887	27.813
Scholing infectieziekten	783	0	0	783
Overbrugging AWMG	71.987	0	15.000	56.987
MMK, Heat-Shield	0	26.922	0	26.922
Diversen, nog te besteden brw	28.952	0	28.952	0
GGD GHOR Nederland, Projectbureau PGVN Zielhu	40.000	0	20.000	20.000
Brandweer, inhaal opleiden en oefenen	225.000	0	225.000	0
RAV, verplaatsen hoofdstandplaats	59.400	0	14.084	45.316
Diverse, Vrienden vd Dalkozen	0	929	0	929
AWPG MMK 2016	0	68.248	0	68.248
ZonMw, Groen in de steden	0	29.950	0	29.950
Eenmalige kst. Eusebiusbuitensingel 43	0	200.000	0	200.000
VeiligThuis	0	209.211	0	209.211
	10.046.408	3.008.152	2.162.863	10.891.695

***) Specificatie Nog te besteden BDUR**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

*) Specificatie - Nog te besteden BDUR				
	31-12	Toevoeging	Besteed	31-12
BDUR, Bijdrage VR (BTW)	975.908	255.524	0	1.231.432
BDUR, Gem. processen	160.290	0	53.815	106.475
BDUR, Implementatie ICT	253.887	0	165.653	88.234
BDUR, Project DRO	3.540	0	3.540	0
BDUR, inr.kosten region.	126.066	0	126.066	0
BDUR, versterking GROP	62.521	0	32.418	30.103
BDUR, Watervoorziening Veluwe	37.683	0	34.684	2.999
BDUR, Migratie meldkamer naar MON	299.999	0	300.000	-1
BDUR, Opleidingen OVDG en vervanging	200.000	0	128.467	71.533
	2.119.894	**255.524**	**844.643**	**1.530.775**

Specificatie Nog te betalen kosten

Specificatie Nog te betalen kosten	01-01	Toevoeging	Besteed	31-12
Ministerie van VWS, FLO RAV	37.435	0	37.435	0
Diversen gemeenten, maatwerk 2013	9.699	0	9.699	0
Diversen gemeenten, maatwerk 2014	30.789	0	0	30.789
Diversen gemeenten, maatwerk 2015	10.000	0	8.279	1.721
Diversen gemeenten, maatwerk 2016	0	56.103	0	56.103
Diversen gemeenten, afrekening Brandweer 2015	800.982	0	800.982	0
Diverse gemeenten, specifieke brandweerafrekeningen		143.570	0	143.570
Deelnemende gemeenten, resultaat 2015	2.717.179	0	2.717.179	0
Gem. Arnhem, huur Rietgrachtstraat	0	102.802	0	102.802
Belastingdienst, raming vpb	0	25.000	0	25.000
Personeel VGGM, salariskosten 4e kw.2015	777.872	76.557	0	854.429
Personeel VGGM, reservering ILB	53.854	0	53.854	0
Personeel VGGM, RAV, cao-salarisverplichting	450.000	0	450.000	0
Personeel VGGM, VT-reservering	1.691.111	0	690.136	1.000.978
Beekstraat (NtB)	0	145.009	0	145.009
BNG, rentekosten leningen	115.188	101.603	115.188	101.603
Diversen ICT	70.000	43.268	66.585	46.683
ICT doorontwikkeling	190.000	0	71.245	118.755
Accountantskosten, Deloitte	25.000	25.449	25.000	25.449
Diverse facturen VGZ	175.291	50.974	155.164	71.101
NtB 2015	17.492	0	17.492	0
Centraal Beheer, verzekeringen	27.465	3.000	19.965	10.500
Kon Monitor	39.500	0	39.500	0
ntb jgz 0-4	0	136.913	0	136.913
NtB Projecten Facza	0	19.977	0	19.977
	7.238.857	**930.224**	**5.277.703**	**2.891.379**

2.8 Investeringsoverzicht

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen weer (in €).

Omschrijving	Boekwaarde	Investering	Afschrijving	Cumm.afschr. en incid.ist.	Boekwaarde
	01-01-2016	(+/+)	(-/-)	(-/-)	31-12-2016
Grond	1.450.737	-	-	-	1.450.737
Gebouwen	8.766.280	61.949	427.942	78.142	8.322.145
Vervoermiddelen	15.178.090	1.066.215	2.306.524	10.661	13.800.569
Machines/Apparaten en Installaties	6.899.945	3.779.470	2.171.470	332.707	8.301.790
	32.295.052	4.907.635	4.905.937	421.510	31.875.241

Afschrijftermijnen - Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar. Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van betreffende item afgeschreven tussen de 2 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Uniformering van de nieuwe werkplekken ICT, helmen bij de brandweer en standaardisering van ademluchtapparatuur in de regio en extra afschrijving in het pand Eusebiusbuitensingel 43 leiden er toe dat de boekwaardes van de bestaande activa versneld afgeschreven worden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

VGGM breed

Ten aanzien van de opgebouwde verlofuren is, met uitzondering van de verlofuren bij de ambulancedienst, in de balans is geen post opgenomen voor de vordering van de werknemer op de werkgever. De uren worden niet gekapitaliseerd. Ten behoeve van de verlofuren kan maximaal 80 uur per persoon worden meegenomen naar het volgende kalenderjaar. In totaal is hier een bedrag mee gemoeid van maximaal € 1.700.000.

Specifiek

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn circa 100 meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal. De grote contracten zijn:

1. De verplichtingen voortvloeiend uit de exploitatie van de gemeenschappelijke meldkamer met de politie tot een bedrag van circa € 650.000 per jaar.
2. Huurovereenkomst met de gemeente Arnhem ten behoeve van het GGD pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2017 tot een bedrag van circa € 460.000 per jaar.
3. Huurovereenkomst met de gemeenten Arnhem ten behoeve van het (nieuwe) brandweerpand Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van circa € 1.286.500 per jaar.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.10 Toelichting op het Overzicht Baten en Lasten jaarrekening 2016

Algemeen

Het jaar 2016 was het tweede jaar na de regionalisering van de brandweer. In het eerste jaar was al gebleken dat het mogelijk is structureel te besparen op brandweerbudgetten. In 2016 is deze lijn doorgezet.
Met ingang van 2016 wordt de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen voor 11 gemeenten in het oosten van de regio en 4 gemeenten in het westen van de regio uitgevoerd door de VGGM. De exploitatie loopt via de stichting Publieke Gezondheid. In de actualisatie van de begroting 2016 zijn de baten en de lasten van de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden opgenomen in de begroting van VGGM. Deze mutatie is noodzakelijk omdat de belastingdienst voor de fiscale eenheid eisen stelt aan de mate van financiële verwevenheid tussen VGGM en de stichting Publieke Gezondheid. In bestuurlijke, beleidsmatige en financiële zin zijn de stichting en VGGM nauw verweven.

Het financiële beeld van VGGM wordt gekleurd door incidentele geldstromen die ontstaan omdat in specifieke financieringsstromen wordt gespaard voor toekomstige grote uitgaven. VGGM kent een groot aantal specifieke financieringsstromen. Naast de reguliere bijdrage van deelnemende gemeenten en het rijk komen er specifieke bijdragen binnen van gemeenten, rijk, provincie, Europese unie, het RIVM en onderzoeksinstituten. En via de verkoop van diensten ontvangen we geld van burgers en bedrijven. Als specifieke budgetten niet volledig zijn besteed worden met de geldverstrekker concrete afspraken gemaakt om de middelen als nog in de jaren daarna tot besteding te laten komen.

Baten

Opbrengsten gemeenten regionaal	
Begroting	8.480.932
Jaarrekening	8.480.932
Verschil	**0**

De ontvangen inwonerbijdrage 2016 is conform de geactualiseerde begroting 2016.

Opbrengsten gemeenten individueel	
Begroting	49.378.924
Jaarrekening	49.401.475
Verschil	**22.551 V**

De afwikkeling van de opbrengsten uit de gemeentelijke bijdragen voor de brandweer en het maatwerk voor individuele gemeenten leiden de navolgende mutaties:
- Specifieke afspraken met individuele gemeenten (FLO/brandkranen) brandweer € 143.570 –
- Meer opbrengst JGZ 0-4, € 55.203 +
- Afbouw CJG/OGGZ, 82.889 +
- Meer gemeentelijk maatwerk forensische geneeskunde, € 31.793 +
- Saldo diversen € 3.764 –

Opbrengsten van het Rijk	
Begroting	6.997.600
Jaarrekening	6.295.318
Verschil	**702.282 N**

De bijdrage van het rijk is lager omdat gereserveerde 'nog te bestemmen middelen' worden ingezet:
- Reservering t.b.v. BTW € 340.894 –
- Vergoeding BTW huisvesting € 85.370 +

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

- Compensatie Bevolkingszorg uit nog te bestemmen middelen € 53.818 +
- Reservering voor wegvallen opbrengsten BMI € 734.268 -
- Financiering uit reserveringen in het verleden (toegangsbeveiliging, watervoorziening Veluwe, ICT e.d. € 236.295 +
- Overige posten € 2.603 -

Directe opbrengsten inclusief bijdrage zorgverzekeraars	
Begroting	22.639.394
Jaarrekening	25.258.833
Verschil	**2.619.439 V**

De opbrengsten van derden zijn hoger door:
- Administratieve verschuiving met de categorie overige opbrengsten € 951.302 +
- Vergoeding voor FLO kosten brandweer van individuele gemeenten € 115.585 -
- Aanvullende opbrengsten jeugdgezondheidszorg (opleidingssubsidie, RVP, statushouders, PGA) € 781.502 +
- TBC/infectieziekten € 173.367 +
- Extra activiteiten GGD (forensisch geneeskunde, technische hygiënezorg en medische milieukunde) € 174.764 +
- Verhoging bijdrage zorgverzekeraars voor ambulancedienst € 113.236 +
- Aanvullende inkomsten WIA en ZW.-uitkeringen en detacheringen € 262.590 +
- Diversen € 40.161 +

Overige opbrengsten	
Begroting	1.015.074
Jaarrekening	81.945
Verschil	**933.129 N**

Het resultaat overige opbrengsten ontstaat door:
- Inkomsten uit onderhuur CB-locaties € 30.693 +
- Administratieve verschuiving met de categorie directe opbrengsten € 951.302 –
- Diversen € 12.520 +

Lasten

Salariskosten	
Begroting	58.051.466
Jaarrekening	56.621.303
Verschil	**1.430.163 V**

Het resultaat op salarislasten ontstaat door:
- FLO € 401.626 +
- Lagere vrijwilligerskosten € 175.934 +
- Lagere kosten meldkamer opleiding/applicatiebeheer € 177.659 +
- Lagere FLO kosten Ambulancedienst € 44.725 +
- Niet invullen vacatures € 415.287 +
- Minder aanvullende inzet personeel JGZ € 234.264
- Diverse mutaties € 19.331

Overige personeelskosten	
Begroting	2.660.095
Jaarrekening	3.481.781
Verschil	**821.686 N**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

De overige personeelskosten laten een overschot zien door:
- Hogere inzet uitzend en inleenkracht ter extra ondersteuning en tijdelijke vacature overbruggingen € 806.222 -
- Diversen € 15.462 - (o.a. opleidings-, werving en keuringskosten)

Afschrijvingen

Begroting	5.940.081
Jaarrekening	5.327.447
Verschil	**612.634 V**

De afschrijvingslasten zijn hoger door:
- Vertraging vervangingen ICT (oa iPhone 's) en extra afschrijvingen ivm aanpassing levensduur € 39.166 +
- Versnelde afschrijvingen (huisvesting, brandweerhelmen), € 222.831 –
- Vertraagde uitvoering investeringsschema brandweer, € 476.503 +
- Vertraging vervangingen ambulancedienst (met name inventaris ambulances) € 231.609 +

Huisvestingskosten

Begroting	4.981.695
Jaarrekening	5.144.100
Verschil	**162.405 N**

De directe huisvestingslasten nemen toe:
- Meerkosten huisvesting (o.a. schoonmaak) ambulancedienst € 99.006 -
- Meerkosten huisvesting consultatiebureaus € 85.130 -
- Diverse posten € 18.822 –

Directe kosten m.b.t. output

Begroting	8.957.877
Jaarrekening	7.235.674
Verschil	**1.722.213 V**

De directe uitvoeringskosten zijn lager door:
- Besparing telefoonkosten na aanbesteding € 122.595 -
- Lagere kosten logistiek brandweer € 515.830 –
- Inzet gereserveerde middelen 2015 Opleiden &Oefenen € 225.000 –
- Minder kosten Opleiden &Oefenen € 346.189 -
- Diversen € 84.552 -

Overige indirecte kosten

Begroting	6.269.240
Jaarrekening	6.510.104
Verschil	**240.864 N**

De indirecte lasten zijn hoger door:
- Uitvoeringskosten Doorontwikkeling Repressieve Organisatie 92.420 +
- Raming VPB-last, € 25.000 -
- Meerkosten verzekeringen/ IFV € 152.733 -
- Diverse kosten met dekking vanuit rijksbijdragen voorgaand jaar, €182.820 +
- Diversen € 153.531 +

Incidentele baten en lasten

Begroting	-788.144
Jaarrekening	-482.831
Verschil	**305.313 V**

	Realisatie 2015	Begroting 2016	Realisatie 2016
Incidentele activatransacties			
extra afschrijvingen / verkoop	-252.948	0	-169.835
Nog herschikken naar kostensoorten:			
stelpost activa	0	727.043	0
Taakstellingen:			
saldoegalisaties	50.761	295.772	147.981
afbouw CJG	0	-30.483	0
effecten st PG	0	111.103	0
Diversen			
Veilig Thuis	0		209.211
Mutaties reserves en voorzieningen:			
huisvesting / FLO	1.081.407	-203.099	-69.678
nacalculatie ambulancevervoer	0	61.727	0
personeelsvoorziening	145.000	0	205.000
reservering BMI	0	-153.058	0
projecten	0	-60.000	0
Structurele mutaties reserves en voorzieningen:			
onttrekking reserve KOD	-55.861	-10.861	0
voorziening dubieuze debiteuren	50.000	50.000	160.152
	1.018.359	788.144	482.831

Financiële baten en lasten

Begroting	-863.315
Jaarrekening	-282.400
Verschil	**580.915 V**

De lagere geldbehoefte en de lagere rente leidt tot een aanzienlijk voordeel van € 580.915.

2.11 Normering topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) treft u hieronder de bijbehorende specificatie voor VGGM aan:

bedragen x € 1	*Y. Schat*	*P.P.A Joosten*
Functie(s)	Directeur Publieke Gezondheid	Directeur Brandweer
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?[1]	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?[2]	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	nvt	nvt
Individueel WNT-maximum[3]	**179.000**	**179.000**
Bezoldiging		
Beloning	129.902	128.280
Belastbare onkostenvergoedingen	2.244	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.032	14.936
Subtotaal[4]	*147.178*	*143.216*
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	**147.178**	**143.216**
Gegevens 2015		
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1	1
Bezoldiging 2015		
Beloning	129.198	125.381
Belastbare onkostenvergoedingen	2.138	-
Beloningen betaalbaar op termijn	15.732	15.502
Totaal bezoldiging 2015	**147.068**	**140.883**
Individueel WNT-maximum 2015	178.000	178.000

bedragen x € 1	H.J. Kaiser	C. van der Knaap	B. Staal	A.J. van Hout	H.H.F. Schuurmans	P.M. van Wingerden-Boers	J.W.A. van Dijk	R. de Lange	A.S.F. van Asseldonk
Functie(s)	Voorzitter algemeen bestuur en voorzitter dagelijks bestuur	Plaatsvervangend voorzitter en lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid dagelijks bestuur en algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur
Duur dienstverband	1/1 - 30/09	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum[1]	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging									
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal[2]	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motivering indien overschrijding: zie									
Gegevens 2015									
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2015									
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800

G.D. Renkema	J.P. Gebben	H.L.M. Bloemen	J.H. Klein Molekamp	B. Visser	P. Schadd	G.J.M. van Rumund	J.A. de Ruiter	J.M. Staatsen	L.W.C.M. van der Meijs
Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur	Lid algemeen bestuur
1/1 - 31/12	1/1 - 18/4	19/4 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/08	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12
17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	-	18/12 - 31/12
0	0	0	0	0	0	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
0	0	0	0	0	0	0	0		0
17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800		17.800

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

2.12 SISA en specifieke verantwoordingen

SISA

De jaarrekening dient een SISA-bijlage te bevatten (single information single audit). Met deze door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgestelde bijlage worden specifieke uitkeringen verantwoord aan de verstrekkers.
De van het Rijk ontvangen bijdrage Besluit Doel Uitkering Rampenbestrijding (BDUR) komt hiervoor in aanmerking.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SISa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

V&J	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: A2 / 01* € 6 295 318	

BDUR-beschikking 2016	€	6.733.012
Ministerie Infrastructuur en Milieu, 25 kV	€	321.718
	€	7.054.730
Uitgestelde bestemmingen, naar balans	€	-1.640.856
Bestedingen voorgaande jaren, van balans	€	881.444
	€	6.295.318

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

3. Specifieke Verslagen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

3.1 Bedrijfsvoering paragraaf

Inleiding
Aan overheden worden kritische eisen gesteld. Burgers, bedrijven, instellingen, opdrachtgevers en toezichthouders verwachten van de gemeenschappelijke regeling dat deze rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. De bedrijfsvoering wordt ingestoken van 'buiten naar binnen'. Dit betekent aandacht voor onze kernwaarden: ontsluiten voor gemeenten & verbinden met gemeenten, co-creatief met partners & samenhangend in visie en beleid, effectief & efficiënt, en regionaal verbonden & lokaal verankerd.
In hoofdstuk 1 (paragraaf 1.4 + 1.8) en in hoofdstuk 3 komen de ontwikkelingen en speerpunten in de bedrijfsvoering aan bod. Met een goed functionerende bedrijfsvoering kan de dienstverlening efficiënt worden georganiseerd en wordt de realisatie van beleidsinhoudelijke doelstellingen goed ondersteund.

In deze inleidende paragraaf treft u de belangrijkste zaken aan.

Speerpunten bedrijfsvoering
- Integreren voormalig Icare-organisatie (JGZ 0-4 jaar) in VGGM-organisatie;
- In samenspraak met gemeenten financieringsmethodiek voor de JGZ 0-18 jaar ontwikkelen;
- Gerichte wervingsacties voor vrijwilligers uitvoeren;
- In het kader van Arbo-beleid is arbeidshygiëne bij de brandweer topprioriteit;
- In het kader van preventie op ziekteverzuim ook periodiek medisch onderzoek voor kantoorpersoneel;
- Performance van de ICT-omgeving op constant hoog niveau brengen;
- ICT-innovatie mogelijk faciliteren;
- Medewerkers aanspreken op 'eigenaarschap' end daarmee verantwoordelijkheid voor de resultaten van het werk bij hen neerleggen.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

3.2 Sociaal jaarverslag

Personeel VGGM in één oogopslag

31 december 2016	Eind 2014	Eind 2015	eind 2016
Totaal aantal personeelsleden (vast en tijdelijk dienstverband)	729	722	754
Toename / afname personeelsleden t.o.v. voorgaand jaar	20,8%	-1,0%	4,4%
Totaal aantal FTE (vast en tijdelijk dienstverband)	627,3	629,3	651,4
Toename / afname FTE t.o.v. voorgaand jaar	22,95%	0,32%	3,51%
Aantal personeelsleden dat is uitgestroomd	49	52	39
Percentage mannen van het totaal aantal personeelsleden	58,2%	58,2%	58,9%
Percentage vrouwen van het totaal aantal personeelsleden	41,8%	41,8%	41,1%
Percentage FTE dat door mannen wordt bezet	66,71%	63,14%	58,62%
Percentage FTE dat door vrouwen wordt bezet	33,29%	36,86%	41,38%
Percentage personeelsleden jonger dan 35 jaar (exclusief vrijwilligers)	16,26%	15,05%	14,71%
Percentage personeelsleden 55 jaar en ouder (excl. FLO en vrijwilligers)	18,43%	20,38%	22,53%
Ziekteverzuimpercentage (excl. zwangerschap)	3,30%	3,42%	4,46%

31 december 2016	BRW	VGZ	Facza	Directie	VGGM	Extra informatie
Dienstverbanden (vast en tijdelijk)	298	391	77	2	768	Binnen VGGM zijn er een aantal medewerkers met dubbele dienstverbanden. Dat verklaart het verschil tussen het aantal dienstverbanden en het aantal werkzame medewerkers. Daarnaast kan het vrijwillige dienstverband ook een 2e dienstverband zijn naast een vast of tijdelijk dienstverband.
FTE (vast en tijdelijk)	275	307	67,1	2	651,4	
Vrijwilligers	839	4	0	0	843	
Externen	9	22	7	0	38	
Stagiaires	4	4	1	0	9	
Totaal actieve dienstverbanden					1658	

31 december 2016	BRW	VGZ	Facza	Directie	VGGM
Medewerkers (vast en tijdelijk)	295	380	77	2	754

Op 31 december 2016 zijn er 754 medewerkers in vaste en tijdelijke dienst. T.o.v. 31 december 2015 een verschil van 32 medewerkers. Binnen de 3 sectoren is de instroom groter dan de uitstroom. Het betreft een toename van 22,1 FTE. Binnen de sector Facilitaire Zaken het verschil tussen de instroom en uitstroom + 2, waarvan 1 van de ingestroomde een nieuwe medewerker is die valt onder Participatiewetgeving. De verwachting is dat er in 2017 binnen de sector Brandweer meer medewerkers zullen instromen die vallen onder deze wet.
Zowel binnen de sector Brandweer als Volksgezondheid is het verschil tussen de instroom en uitstroom + 15 medewerkers.

Aantal vacatures 2016	BRW	VGZ	Facza	VGGM
Opengesteld	24	33	8	65
Intern opgevuld	12	3	1	16
Extern opgevuld	10	26	6	42
Openstaand	1	3	1	5

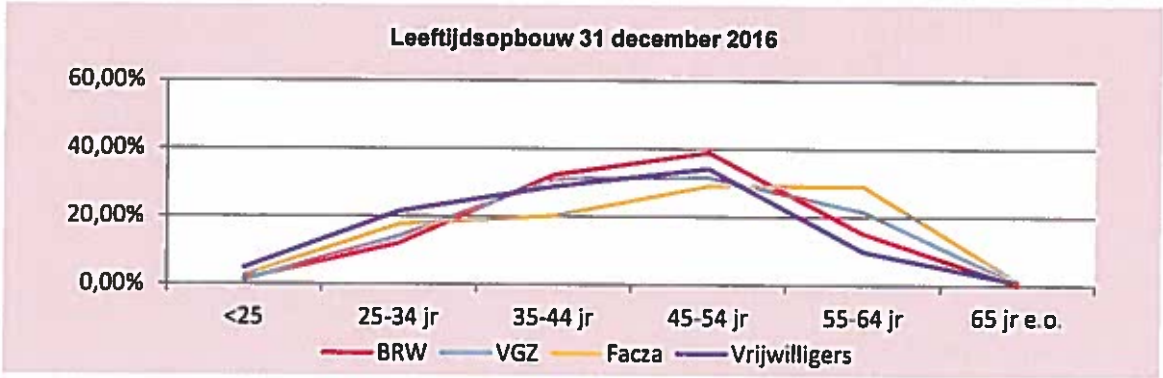
Aantal vacatures vrijwilligers/extra taken	BRW (vrijw.)	BRW (extra taak)	VGZ (extra taak)	VGGM
Opengesteld	13	4	2	19
Intern opgevuld	13	4	1	18
Extern opgevuld	0	0	0	0
Openstaand	0	0	1	1

De interne doorstroommogelijkheden blijven zichtbaar binnen de sector brandweer, ook in 2016 is meer dan de helft van de vacatures intern opgevuld.
Zowel binnen de sector volksgezondheid als brandweer is 1 vacature ingetrokken.
De opengestelde vrijwilligersvacatures bij de brandweer betreffen doorstroomplaatsen van bevelvoerders en ploegchef. Binnen volksgezondheid gaat om externe instructeurs bij de regionale ambulancevoorziening en Officieren van Dienst Geneeskunde bij de GHOR.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

In- en uitstroom 2016 (aantal)	BRW	VGZ	Facza	VGGM
Instroom	28	39	4	71
Uitstroom	13	24	2	39
Verschil	**15**	**15**	**2**	**32**

In- en uitstroom 2016 (FTE)	BRW	VGZ	Facza	VGGM
Instroom	22,17	28,14	3,27	53,58
Uitstroom	11,1	16,34	1	28,44
Verschil	**11,07**	**11,8**	**2,27**	**25,14**

Ziekteverzuim 2016	BRW	VGZ	Facza	VGGM
2016	**5,0%**	**4,4%**	**2,8%**	**4,5%**
2015	3,5%	3,4%	3,5%	3,4%
2014	2,9%	3,5%	3,8%	3,3%

Het ziekteverzuimbeleid is vanaf eind 2013 aangescherpt. De regie op het voorkomen van ziekteverzuim ligt bij het management. Zij worden hierin ondersteund door een verzuimconsulent. Er worden vroegtijdig acties ondernomen om (langdurig) uitval te voorkomen. De eerste effecten van dit aangescherpte beleid is zichtbaar in een daling van het ziekteverzuimpercentage van 4,9% in 2012 naar 3,3% in 2014. In 2015 is weer een lichte stijging waarneembaar naar 3,42% die in 2016 verder stijgt naar 4,5%. Dit is te verklaren door een hogere verzuimpercentage binnen de sector brandweer en volksgezondheid. Het beleid wordt in 2017 met de komst van een nieuwe bedrijfsarts weer opnieuw aangescherpt.

Bedrijfsarts
De bedrijfsarts wordt ingezet voor medische consultatie en advies. Gemiddeld houdt de bedrijfsarts een dagdeel per week spreekuur bij VGGM. De bedrijfsarts wordt sinds 1 januari 2015 ook ingezet voor het personeel van de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden. In het afgelopen jaar heeft de bedrijfsarts 264 afspraken gehad met medewerkers en leidinggevenden. Een lichte stijging ten opzichte van 2015, verklaarbaar door een hoger verzuimpercentage. Eind 2016 is een aanbesteding gestart voor een nieuwe bedrijfsarts. De nieuwe bedrijfsarts zal half maart 2017 starten.

Arbocommissie
De arbocommissie heeft een coördinerende en controlerende functie op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van de medewerkers. De commissie is samengesteld uit leden van de organisatie, elke sector is vertegenwoordigd. Ook de OR heeft een afvaardiging in de commissie, de Arbocommissie is het adviesorgaan van de directie en OR.
Sinds 2016 is er naast de Arbocommissie ook een Arbowerkgroep, deze groep doet voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de Arbocommissie. De Arbocommissie is 5x bij elkaar geweest in 2016, de Arbowerkgroep 6x.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

GO
In 2016 is het georganiseerd overleg (GO) twee keer bij elkaar geweest en heeft ook twee keer een technisch beraad gehouden. Wijzigingen van hoofdstuk 3 van de Arbeidsvoorwaarden, de werktijdenregeling en het introduceren van het IKB waren onderwerpen van gesprek.

Vertrouwenspersoon
De hulp van de vertrouwenspersoon is in 2016 niet ingeroepen.

Bezwarencommissie
In 2016 zijn drie bezwaarschriften binnengekomen waarvan één reeds is afgerond en twee nog moeten voorkomen.

3.3 Kwaliteitsbeleid

Binnen VGGM wordt kwaliteitszorg integraal geïmplementeerd. De directie en afdelingen borgen kwaliteit vanuit de integrale managementverantwoordelijkheid. In 2016 zijn de volgende kwaliteitsactiviteiten ontplooid:

Brandweer/veiligheidsregio
- In 2016 is de evaluatie van de regionalisering brandweer afgerond. Dit heeft in 2016 geresulteerd in een plan van aanpak.
- In 2016 heeft een visitatie plaatsgevonden bij de Veiligheidsregio Gelderland-Midden. Een landelijk samengestelde commissie heeft daarin gekeken op welke wijze wij als veiligheidsregio omgaan met de thema's maatschappelijke opdracht, organisatie in samenwerking, leiderschap en verandervermogen en verbondenheid gemeenten en veiligheidsregio. De commissie sprak waardering uit voor het functioneren van onze veiligheidsregio en had ook enkele aanbevelingen. Dit heeft geleid tot een vervolgtraject waarin aandacht besteed wordt aan drie onderwerpen: multidisciplinaire samenwerking en aansturing, gemeentelijke processen en informatievoorziening m.b.t. gemeenten.
- Er is binnen het onderdeel brandweertechniek een start gemaakt met het procesgericht (samen)werken. In 2017 zal dit ook input zijn voor de verdere verkenning hoe invulling gegeven gaat worden aan processturing.

Publieke Gezondheid
- Eind 2016 is de externe audit in het kader van de HKZ-certificering van GGD en GHOR weer positief afgerond. Voor de GHOR betrof dit een hercertificering. De RAV externe audit is uitgesteld naar begin 2017.
- Er wordt binnen de GGD vanaf eind 2015 gewerkt met het nieuwe softwaresysteem voor kwaliteitsmanagement. Hierdoor zijn werkdocumenten en protocollen makkelijk raadpleegbaar voor alle medewerkers. In 2017 zal dit verder doorontwikkeld worden, o.a. om de onderlinge samenwerking te versterken.
- Voor een goede implementatie van de Wkkgz (Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg) zijn nieuwe regelingen en processen uitgewerkt, ondermeer op terrein van klachten en incidentmeldingen (VIM=veilig incident melden).
- Binnen het management is een van de afdelingshoofden als een portefeuillehouder kwaliteit&veiligheid benoemd. Dit zal bijdragen aan het verder doorontwikkelen van kwaliteitszorg.

Klachten en incidentmeldingen
In 2016 zijn er 55 klachten voor VGGM binnengekomen, 51 voor VGZ en 4 voor de Brandweer. De aard van de klachten is gelijkelijk verdeeld over inhoud en bejegening. Bij de onafhankelijke klachtencommissie zijn geen klachten behandeld.

Er zijn 47 MIK's (meldingen incident klant) geweest in 2016 voor VGZ, waarbij de RAV niet is meegenomen omdat die haar eigen incidentproces VIM (veilig incident melden) kent. De RAV kende in 2016 49 VIM-meldingen en 1 calamiteitenonderzoek.

De MIK-commissie heeft in 2016 meegedacht in de ontwikkeling van het nieuwe VIM (veilig incident meldingen) proces dat vanaf 2017 ingevoerd wordt. Vanaf 2017 zal de commissie een andere rol krijgen en meer op hoofdlijnen de directie en afdelingen adviseren.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

3.4 Klachtenjaarverslag

2016 laat een stijging van het aantal klachten zien ten opzichte van 2015. Het aantal klachten dat VGGM in 2016 heeft ontvangen is 55. Eind 2016 zijn er 48 klachten afgehandeld en stonden er per 1 januari 2017 nog 7 klachten open.
Er zijn 2 klachten binnengekomen die buiten het werkgebied valt en is doorverwezen naar een andere organisatie.

De klachten hadden betrekking op de dienstverlening van de volgende organisatieonderdelen:

Ontvangen klachten per afdeling	2014	2015	2016
RAV-MKA	3	1	6
RAV-AHV	18	16	23
GHOR (per 1-1-16) voorheen Z&V	1	0	0
MZ	6	4	8
JGZ	5	16	13
OGGZ (per 1-1-16)	-	-	0
OIA (per 1-1-16)	-	-	1
Secretariaat VGZ (per 1-1-16) voorheen BBV	1	0	0
STAF brandweer	0	0	0
RB brandweer	0	0	4
IB brandweer	0	2	0
OV brandweer	0	0	0
F&C	0	0	0
A&S	0	0	0
DIR	0	0	0
Totaal	**34**	**39**	**55**

Aard ontvangen klachten	2014	2015	2016
Product	23	14	19
Bejegening	5	14	14
Product/bejegening	6	11	22
Totaal	**34**	**39**	**55**

De gemiddelde afhandelingstermijn van klachten was afgelopen jaar 31 dagen.
(mediaan 22 dagen). De gemiddelde afhandelingsduur is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

Afhandeltermijnen van de afgehandelde klachten	2014	2015	2016
Gemiddelde termijn (dagen) afgeh. klachten	35	31	31
Mediaan (dagen) afgeh. klachten	28	23	22

In 2016 zijn 21 klachten van de 48 afgehandelde klachten ongegrond verklaard. Er zijn 12 klachten gegrond verklaard en 15 klachten gedeeltelijk gegrond. Er is sprake van een toename van het aantal ongegronde klachten.

Gegrondheid afgehandelde klacht	2014	2015	2016
Gegrond	10	14	12
Gedeeltelijk gegrond	13	13	15
Ongegrond	9	8	21
% ongegrond t.o.v. totaal	28%	23%	43%
Totaal	**32**	**35**	**48**

Klachtenjaarverslag 2016 onafhankelijke Klachtencommissie
De leden van de Klachtencommissie zijn:

- De heer mr. A.C. van der Haar (voorzitter);
- Mevrouw mr. G.J. van der Schaaf;
- De heer G.J.H. van den Brink;
- De heer mr. E.H.M. Schaakxs.

Er zijn door de klachtencommissie geen klachten behandeld in 2016.
Verder heeft De Nationale ombudsman geen verzoekschriften ontvangen of behandeld.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

3.5 Van de ondernemingsraad

Inleiding
Inmiddels is de ondernemingsraad in de huidige samenstelling twee en een half jaar werkzaam. Er heeft een kleine wisseling plaatsgevonden en er is besloten om een vacature, in het zicht van de verkiezingen, niet in te vullen. Het reguliere overleg met de directie vond met regelmaat plaats en de nieuwsbrief is naar tevredenheid van de OR en de OC als communicatiemiddel uitgebracht.

Binnen de Onderdeelcommissie brandweer hebben wisselingen plaatsgevonden. Naast regulier overleg is de OC een enkele keer extra bijeen geweest.

Overleggen en bijeenkomsten

Ondernemingsraad
De ondernemingsraad vergaderde in 2016 11 keer in onderling overleg en vergaderde 10 keer met de directie. In april is de tweedaagse studie georganiseerd. Daarnaast organiseerden de werkgroepen nog diverse onderlinge bijeenkomsten.

OC brandweer
De OC vergaderde in 2016 12 keer onderling en daarnaast 10 keer met de directeur brandweer. In oktober waren er een tweedaagse studie voor de OC waarbij is gekeken naar een thematische behandeling van onderwerpen, onderlinge samenwerking en teamrollen binnen de OC.

Landelijk
Vanuit de OR en OC zijn medewerkers afgevaardigd bij landelijke overleggen van ondernemingsraden van veiligheidsregio's (LOOV) en ambulancezorg (LPOAZ). De effectiviteit van de vergaderingen is niet altijd optimaal doordat er geen concrete beslissingen en acties uit voortvloeien, maar het is een meerwaarde om ervaring en informatie uit te wisselen met collega's uit het land.

Vacatures

Ondernemingsraad
In 2016 stelden twee OR leden hun zetel ter beschikking binnen de kiesgroep brandweer. De OR besloot om de zetels de laatste maanden voor de verkiezingen niet in te vullen, overeenkomstig het reglement. Halverwege het jaar besloot de plaatsvervangend voorzitter deze taak neer te leggen. Binnen de OR werd unaniem een nieuwe plaatsvervangend voorzitter gekozen.

OC brandweer
Binnen de OC stelden dezelfde OR-leden hun OC-zetel ter beschikking en nam nog een OC-lid afscheid. De OC kon door een reservelijst de zetels redelijk eenvoudig invullen en koos daarbij voor een afvaardiging die zorgde voor een evenredige verdeling vanuit de regio.

Studie
Alle nieuwkomers binnen de OR en de OC hebben een basiscursus gevolgd voor kennis over de Wet op de Ondernemingsraden. Daarmee zijn zij voldoende op de hoogte van de regels en wetgeving voor medezeggenschap. Het afgelopen jaar heeft de OR een bijscholing over privacy gevolgd en de OC een bijscholing over thematische behandeling van onderwerpen gecombineerd met teambuilding.

Communicatie
Samen met de OR van de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden wordt maandelijks de nieuwsbrief OROC Nieuws uitgebracht. In de nieuwsbrief staan de laatste ontwikkelingen in en rond de OR- en OC-vergaderingen. Daarnaast worden de verslagen gepubliceerd op intranet en ontvangen de vrijwillige brandweermensen de OC-verslagen via hun leidinggevenden of (privé)mailadres.

Via de e-mail van de OR (or@vggm.nl) en OC (ocbrandweer@vggm.nl) komen met enige regelmaat vragen en opmerkingen binnen. Nadat de meegestuurde reactie van de leidinggevenden is bestudeerd en feiten zijn achterhaald, wordt een onderwerp al dan niet in de OR of OC behandeld. In 2016 zijn 11 vragen uitgezocht, behandeld en beantwoord. Er zijn rond de 35 opmerkingen verwerkt in de mening, vragen en reacties van de OR en OC aan de directie.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Onderwerpen

Ondernemingsraad

- Voorstellen managers

In navolging van de OC brandweer nodigde de ondernemingsraad vanaf 2016 managers uit om zich voor te stellen tijdens een vergadering. Het doel hiervan is om een goed beeld te krijgen van de afdelingen, teams en leidinggevenden. De ervaring van zowel de managers als de ondernemingsraad is positief.

- Integrale jeugdgezondheidszorg

De Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden is uitgebreid met de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar uit de omgeving West Veluwe Vallei. Daarnaast werd eind 2016 bekend dat ook de jeugdgezondheidszorg vanuit Nijkerk over zou gaan naar de stichting. Tussentijds hebben de ondernemingsraden van de stichting en VGGM met enige regelmaat overleg over (gezamenlijke) onderwerpen.

- Veilig Thuis

In maart werd duidelijk dat de projectorganisatie Veilig Thuis zou worden ontmanteld en dat er is gekeken naar een aansluiting bij VGGM. In juli en oktober werd duidelijk dat er aparte stichting wordt opgericht per april 2017. In december heeft de OR een kennismakingsgesprek gevoerd met een OR lid vanuit de huidige organisatie Veilig Thuis.

- Doorontwikkeling volksgezondheid

In 2015 gaf de OR advies over de doorontwikkeling van de sector Volksgezondheid. De OR heeft in 2016 specifiek gekeken naar de nieuwe functie van voorman en voorvrouw, het coachend leidinggeven en het scherp voor ogen houden van doelen die worden gesteld. Gaandeweg het jaar is de OR verder geïnformeerd over het organisatiebreed toepassen van procesverbeteringen met behulp van de Lean methodiek.
Bijkomend was het proces van het aanstellen van een plaatsvervangend directeur Publiek Gezondheid. De einddatum van juni 2016 werd niet gehaald en is met een jaar uitgesteld. Daarbij heeft de OR aangegeven dat zij het belangrijk vindt dat iedereen gelijke kans krijgt.

- Digitale ondersteuning

De Ondernemingsraad van VGGM, Onderdeelcommissie brandweer en ondernemingsraad Stichting Publieke Gezondheid vroegen gezamenlijk per brief om digitale faciliteiten voor de vergaderingen. Als antwoord hierop kregen de OR- en OC-leden een tablet of laptop gefaciliteerd waarop de vergaderstukken digitaal en actueel zijn raad te plegen.

- Enquête MKA

De OR heeft in 2015 een advies gegeven over een aangepast rooster in de meldkamer ambulancezorg. De OR kreeg in 2016 berichten dat de aanpassingen in het rooster niet als prettig werden ervaren. Na een nieuwe enquête heeft de OR naast een verlaging van de werkdruk een onevenredige verdeling van diensten en hoge belasting gesignaleerd. Hierover heeft de OR een advies geschreven. De directie heeft toegezegd deze adviezen mee te nemen in toekomstige ontwikkelingen.

- Aanpassing reglement

De ondernemingsraad heeft met de verkiezingen in 2017 het reglement aangepast. Daarmee wordt het mogelijk om digitaal te stemmen, waar dat voorheen met de hand gebeurde.

- Arbo

Twee OR-leden zijn afwisselend aangesloten in de Arbocommissie. Daarbij werden enkele onderwerpen ook in de ondernemingsraad besproken. Waaronder:

. CO-meters op ambulance. Om hoge concentraties CO in een afgesloten ruimte te kunnen detecteren, heeft de OR aangedrongen om de aanschaf van deze meters op de persoon. Het gaat hierbij met name om de eigen veiligheid van ambulancepersoneel. Gezien de kosten is gekozen voor verstrekking op de voertuigen.

' Herinspectie brandweer

De OR is door de arbeidsinspectie per brief geïnformeerd over de tekortkomingen die bleken na een inspectie bij de brandweer. Bij een hercontrole waren punten niet opgelost. De directie heeft aangegeven ontstemt te zijn met de reactie van de arbeidsinspectie omdat zij gezamenlijk zijn opgetrokken bij het oplossen van tekortkomingen. De OR monitort het proces.

. Instemmingsverzoek RI&E, de OR ontving het verzoek van de koude RI&E. Daaruit bleek dat het schoonmaken van werklocaties een terugkomende opmerking was en mee is genomen in de aanbesteding van de schoonmaak. De OR verleende instemming.

- Instemmingsverzoek artsen MKZ

Naar aanleiding van wettelijke eisen werd het opleidingsbeleid voor MKZ artsen aangepast. De OR heeft de achterban geraadpleegd en zij gaf aan dat zij betrokken waren bij de totstandkoming. De OR heeft daarna ingestemd met het voorgestelde beleid.

- Werktijdenregeling

In oktober werd de OR medegedeeld dat het experiment van het afgelopen jaar integraal zou worden doorgevoerd. Hierop volgde een instemmingsverzoek. De OR heeft hiervoor overleg gevoerd met de ondernemingsraad van de stichting en vragen gesteld over de registratie van uren en uitvoering en declaratie van reistijd. Het onderwerp wordt in 2017 verder vervolgd. Waarbij de directie heeft aangegeven de pilot in 2017 organisatiebreed door te voeren omdat de werkwijze niet meer kan worden omgezet.

- Medewerkerstevredenheid onderzoek

Naar aanleiding van een inspectierapport vroeg de OR om een algeheel medewerkerstevredenheid onderzoek. De directie gaf aan hier geen gehoor aan te geven omdat er voor de brandweer diverse onderzoeken werden uitgevoerd, de RAV een regelmatig terugkerend medewerkersonderzoek organiseert en de open cultuur binnen VGGM ervoor zorgt dat signalen worden opgepakt. De OR heeft voorgesteld eind 2017 een onderzoek op te zetten om de veranderingen binnen de sector Volksgezondheid te monitoren.

- Nieuwe bedrijfsarts

Er was onvrede binnen de organisatie over het functioneren van de huidige bedrijfsarts en er trad geen verbetering op. Daarop is een onderhandse aanbesteding gestart waar de OR bij aangesloten was.

- Financiën

Op verzoek kreeg de OR de halfjaarrapportage 2016 en volgde een gesprek met de controller. Zij gaf een afvaardiging van de OR en OC een uitgebreide uitleg over de financiële ontwikkelingen welke als verhelderend en begrijpelijk is ervaren. De OR heeft begrepen dat de financiën de komende jaren positief blijven maar wel af zouden kunnen nemen ten opzichte van de huidige situatie.

- Huisvestiging

De OR vond aansluiting in de werkgroep voor het verbouwen van de Eusebiusbuitensingel, het hoofdkantoor van VGGM/VGZ in Arnhem. Signalen die de OR bereikten over communicatie, inbreng van persoonlijke wensen en onvrede over de plannen konden daarmee direct worden beantwoord en doorgegeven aan de projectgroep en directie. De OR is blij met de tijdelijke huisvesting voor cliënt functies dichtbij de oorspronkelijke locatie.

- Landelijke meldkamer organisatie.

Nadat in 2015 bekend werd dat de landelijke meldkamer ambitieus was ingezet wordt er ingezet op een regionale uitwerking van een gezamenlijke meldkamer voor de vijf oostelijke veiligheidsregio's (Oost5) met de vier bestaande meldkamer. De OR had een commissie opgericht voor aansluiting bij de medezeggenschap van het landelijke project. Deze commissie is verder aangesloten bij de regionale ontwikkeling. Een vertrekkend commissielid is opgevolgd door een andere meldkamercentralist.

- ICT

De werkgroep vanuit de ondernemingsraad heeft gekeken naar de projecten die er voor ICT waren in 2015 en welke zijn meegenomen naar 2016. Daarbij heeft de OR zijn zorg uitgesproken over het groot aantal projecten. In de loop van 2016 heeft de werkgroep een enkele keer overleg gevoerd over de werkdruk, lopende projecten en ontwikkelingen in de toekomst.

- Directiestructuur

De OR heeft een advies mogen geven aan het Algemeen Bestuur (AB) over een mogelijk nieuwe directiestructuur van VGGM. Hierop volgde een open en eerlijk gesprek met de (plaatsvervangend) voorzitter en een extern adviseur. De OR wacht op het besluit van het AB.

- Vitaliteitsbeleid

Na de uitkomsten van het Preventief Medisch Onderzoek vroeg de OR naar het vervolg. Dit wordt vorm gegeven in een vitaliteitsbeleid. Vanuit de OR is hier een afgevaardigde bij aangesloten. Hierdoor kan de OR signalen van de werkvloer over de ervaring en communicatie van beschikbaar gestelde middelen direct doorgeven.

- Rapporten

In gezamenlijk overleg is besloten de multidisciplinaire rapporten niet meer te delen met de ondernemingsraad. Processen rondom evaluatie en verbeteringen worden door de organisatie opgepakt en daardoor is het monitoren door de OR niet meer noodzakelijk.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

- Anonieme aangifte

De OR kreeg het bericht dat het anoniem aangifte doen van agressie en geweld bij de politie in een enkel geval niet mogelijk bleek. De procedure is intern en extern nogmaals gecommuniceerd en wanneer er problemen worden ervaren door collega's kunnen zij direct bij hun leidinggevende terecht.

- Leeftijd ambulancezorg

Na berichten van de werkvloer heeft de OR gevraagd naar een standpunt van de directie over maatwerk voor medewerkers binnen de ambulancezorg van 57 jaar en ouder die nachtdiensten als belastend ervaren. De geboden reactie is voor de OR een magere uitleg en onvoldoende concreet, maatwerk blijft mogelijk waarbij het organisatiebelang wordt meegewogen.

OC brandweer

- Evaluatie regionalisering

In 2016 werd de evaluatie van de regionalisering afgerond en daarbij is de OC geïnformeerd over de uitslag. Hierin is een onderscheid gemaakt in directe verbeteringen en maatregelen die in de toekomst genomen gaan worden.

- Oefenrooster

Tegelijkertijd met de evaluatie van de regionalisering vond ook de evaluatie van de oefensystematiek plaats. De resultaten van deze evaluatie werden gedeeld aan de hand van de door de OC aangegeven aandachtspunten. De OC ziet verbeteringen mogelijk die ook in de nieuwe systematiek opgenomen kunnen worden. En in overleg met de directeur brandweer is afgesproken dat komende oefenperiode gekeken wordt naar de mogelijkheden voor beoordelingen van brandweermensen. Over beoordelingen bestaan nu veel vragen.

- Dekkingsplan

De OC kreeg in 2016 veel signalen over onrust rondom het dekkingsplan. De OC begrijpt dat het gekozen systeem gevolgd moet worden en niet overal het gewenste antwoord oplevert. Daarbij heeft de OC aangedrongen op een goede communicatie en serieuze beantwoording en uitleg op vragen van de brandweerposten.

- Arbeidshygiëne

In februari ontving de OC op hoofdlijnen de beschrijving voor het schoon werken bij een uitruk. Na een uitleg en enkele aanpassingen verleende de OC instemming. De uitwerking van het beleid volgde in de opvolgende maanden waarbij de OC is geïnformeerd.

- Vervulling vacatures brandweer

De OC is in 2016 op de hoogte gebracht van een aantal afwijkende sollicitatieprocedures. Daarnaast vroeg de OC om verheldering in gevolgde procedures en verschuivingen. Daarbij zijn in sommige situaties koppelingen tussen bureauwerk en de uitruk (koud en warm) noodzakelijk en bepalend. De OC vindt het belangrijk dat iedereen een eerlijke kans heeft op vrij gekomen werk en dat hierover open en eerlijk gecommuniceerd wordt.

- Sportbeleid

In maart kreeg de OC een concept document van een regionaal sportbeleid voor repressief brandweerpersoneel. Hierin kon de OC zich niet vinden en deed zelf een voorstel. Nadat op een punt tegemoet is gekomen aan het voorstel besloot de OC het instemmingsverzoek naast zich neer te leggen.

- PPMO

Het Periodiek Preventief Medisch Onderzoek werd in 2016 geëvalueerd. De OC heeft de evaluatie bestudeerd en een aantal aanbevelingen gegeven vanuit het werkveld. Vanaf 2016 wordt het PPMO uitgebreid met een ECG voor 40 jarigen en ouder, bloedtest en urineonderzoek voor iedereen. Verder blijft de test voor repressief brandweerpersoneel hetzelfde en is er voorlopig geen avondopenstelling.

- Uitruk op maat

De OC heeft ingestemd met de Risico Inventarisatie & Evaluatie voor uitruk op maat. Een goede borging van veiligheid en goede communicatie waren hierin essentieel voor de OC. Na instemming van de OC volgde het beleidsplan en uitwerking.

- Werklocaties Nijkerk en Zevenaar

In 2017 wordt onderzocht of er teams samen kunnen gaan op de locaties Nijkerk en Barneveld en Zevenaar en Velp. De OC heeft ook bij dit onderwerp om een duidelijke communicatie gevraagd voor de betrokken medewerkers.

- Acties FLO

Het Functioneel Leeftijds Ontslag voor bezwarende functies bestaat als zodanig niet meer. Maar er moest nog een regeling gemaakt worden voor personeel wat hier nog recht op had. Omdat deze landelijke onderhandelingen niet naar ieders wens verliepen werden er acties gevoerd, ook in Gelderland-Midden. De OC is hierover uitvoerig geïnformeerd waarbij zowel bestuurder als

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

actievoerders aangaven respect voor elkaar te hebben en in goed overleg te zijn en blijven met elkaar. In tegenstelling tot enkele collega ondernemingsraden besloten de OR en OC te blijven vergaderen omdat de acties betrekking hadden op beroepspersoneel en de OR en OC ook de vrijwilligers vertegenwoordigen die zij niet wilden benadelen. Gevolg was dat reparatie van het in- en doorstroombeleid daardoor stil bleef liggen.

- RI&E

De OC heeft het instemmingsverzoek voor de koude RI&E behandeld voor de brandweer, daar waar de OR dit voor de ambulance heeft gedaan. De OC heeft ingestemd met de opmerking dat input van de werkvloer belangrijk is en structurele terugkoppeling over de status aan de OC volgt.

- Rondgang

Om zichzelf voor te stellen aan de brandweercollega's heeft de OC een rondgang georganiseerd. Op afspraak en goedvinden van de ploegcommandant kwamen zij een uitleg geven over medezeggenschap. De input die door collega's werd teruggegeven heeft de OC meegenomen in de diverse gespreksonderwerpen. Een verslag van bevindingen volgt in 2017.

- Folder verzekeringen

In 2016 werd door Facza een folder ontwikkeld met daarin een uitleg over de verzekeringen binnen VGGM. Volgens de OC wordt hiermee een wens vanuit zelfstandig ondernemers die vrijwillig brandweerman/-vrouw zijn vervuld. De verzekering wordt begin 2017 bestudeerd waar nodig bijgeschaafd en uitgebracht.

- Kennismaken met managers

In navolging van 2015 waarin kennis werd gemaakt met de afdelingshoofden stond 2016 in het teken van de kennismaking met teammanagers en clustercommandanten. Wederom wordt deze kennismaking als positief ervaren doordat wederzijds begrip en inzicht ontstaat. En daarom wordt de kennismaking doorgezet in 2017.

- Dubbelfuncties

In 2016 volgde een nieuwe uitwerking van beleid rondom dubbelfuncties. De OC kan zich vinden in de uitgangspunten en vindt het daarbij belangrijk dat de lokale ploegcommandant de situatie inschat en daarop beslissingen maakt. Het beleid is nogmaals gecommuniceerd en vacatureteksten werden verduidelijkt.

- Doorontwikkeling Repressieve Organisatie

De OC is geïnformeerd over de voortgang van het totale project en waar nodig over de individuele projecten. Daarbij stond de werkdruk die door alle projecten ontstaat centraal.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

4. Bijlagen

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

4.1 Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling
per 31 december 2016

Tijdelijke invulling voorzitterschap Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
De door de Kroon benoemde voorzitter van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, de heer H.J. Kaiser, is langdurig ziek. Zijn functie als burgemeester van Arnhem wordt waargenomen door de heer Staal. Zijn functie als voorzitter van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden wordt ingevuld door de reeds eerder aangewezen eerste plaatsvervangend voorzitter, de heer Van der Knaap. De heer Staal is lid van het Algemeen Bestuur en de bestuurscommissie veiligheid en gezondheid en is uit hoofde van zijn functie van burgemeester van Arnhem qualitate qua lid van het Dagelijks Bestuur.

Samenstelling algemeen bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Plaatsvervangend voorzitter:	
de heer C. van der Knaap	burgemeester van Ede
Vice-voorzitter:	
mevrouw P.M. van Wingerden-Boers	burgemeester van Rheden
Leden:	
de heer B. Staal	burgemeester van Arnhem
de heer J.W.A. van Dijk	burgemeester van Barneveld
mevrouw M.H.F. Schuurmans	burgemeester van Lingewaard
mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
de heer R. de Lange	burgemeester van Duiven
de heer A.S.F. van Asseldonk	burgemeester van Overbetuwe
de heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
de heer H.L.M. Bloemen	burgemeester van Renkum
de heer J. H. Klein Molekamp	burgemeester van Rozendaal de heer
de heer B. Visser	burgemeester van Scherpenzeel
mevrouw P. Schadd	burgemeester van Rijnwaarden
de heer G.J.M. van Rumund	burgemeester van Wageningen
de heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
de heer J.M. Staatsen	burgemeester van Zevenaar
Adviseurs:	
de heer P.P.A. Joosten	directeur brandweer
de heer Y. Schat	directeur publieke gezondheid

Samenstelling bestuurscommissie veiligheid en gezondheid

Plaatsvervangend voorzitter:	
de heer C. van der Knaap	burgemeester van Ede
Vice-voorzitter:	
mevrouw P.M. van Wingerden-Boers	burgemeester van Rheden
Leden:	
de heer B. Staal	burgemeester van Arnhem
Mevrouw A. Haga	wethouder van Arnhem
de heer J.W.A. van Dijk	burgemeester van Barneveld
de heer P.J.T van Daalen	wethouder van Barneveld
mevrouw M.H.F. Schuurmans	burgemeester van Lingewaard
de heer J. Th. Sluiter	wethouder van Lingewaard
de heer T. Vugts	wethouder van Rheden
mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

de heer P.J. Bollen	wethouder van Doesburg
de heer R. de Lange	burgemeester van Duiven
mevrouw H.C.M. Knuiman	wethouder van Duiven
mevrouw G. Ligtelijn-Bruins	wethouder van Ede
de heer A.S.F. van Asseldonk	burgemeester van Overbetuwe
de heer R. van Hoeven	wethouder van Overbetuwe
de heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
mevrouw M.L.C. Klein	wethouder van Nijkerk
de heer H.L.M. Bloemen	burgemeester van Renkum
mevrouw H. J. van den Berg – van Zijl	wethouder van Renkum
de heer J. H. Klein Molekamp	burgemeester van Rozendaal
de heer A. Logemann	wethouder van Rozendaal
de heer B. Visser	burgemeester van Scherpenzeel
de heer H.J.C. Vreeswijk	wethouder van Scherpenzeel
mevrouw P. Schadd	burgemeester van Rijnwaarden
mevrouw B. Elfrink	wethouder van Rijnwaarden
de heer G.J.M. van Rumund	burgemeester van Wageningen
mevrouw L.D. de Brito	wethouder van Wageningen
de heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
de heer A. Boone	wethouder van Westervoort
de heer J.M. Staatsen	burgemeester van Zevenaar
de heer S.H. Bijl	wethouder van Zevenaar

Adviseurs:

de heer P.P.A. Joosten	directeur brandweer
de heer Y. Schat	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

Plaatsvervangend voorzitter:

de heer C. van der Knaap	burgemeester van Ede

Vice-voorzitter:

mevrouw P.M. van Wingerden-Boers	burgemeester van Rheden

Leden:

de heer B. Staal	burgemeester van Arnhem
mevrouw A. Haga	wethouder van Arnhem
namens de Liemers	
de heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
namens de West-Veluwe/Vallei	
de heer P.J.T. van Daalen	wethouder van Barneveld
namens Overbetuwe	
de heer A.S.F. van Asseldonk	burgemeester van Overbetuwe

Financiële commissie

Voorzitter:

de heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

de heer H.J.C. Vreeswijk	wethouder van Scherpenzeel
de heer A.S.F. van Asseldonk	burgemeester van Overbetuwe
de heer J.H. Klein Molekamp	burgemeester van Rozendaal

4.2 Artikel 31/32/33/35 Gemeenschappelijke Regeling VGGM

Artikel 31 Begroting

1. Met inachtneming van de artikelen 34, 34a, 34b en 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen en – voor zover van toepassing – het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
   a. zendt het dagelijks bestuur jaarlijks vóór 1 april de ontwerpbegroting en de ontwerp-meerjarenraming van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voor het komende kalenderjaar, vergezeld van een behoorlijke toelichting, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten;
   b. geeft het dagelijks bestuur de raden van de deelnemende gemeenten acht weken na toezending gelegenheid om bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en meerjarenraming naar voren te brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren, waarin deze zienswijzen zijn vervat, en eventueel een nota van wijzigingen, bij de ontwerpbegroting en de meerjarenraming, zoals deze aan het algemeen bestuur worden aangeboden;
   c. stelt het algemeen bestuur de begroting en de meerjarenraming vast vóór 1 juli van het jaar, voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting moet dienen;
   d. stuurt het algemeen bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, die de in deze begroting voor de gemeente als bijdrage in de kosten van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden geraamde bedragen in de gemeentebegroting voor het betreffende jaar opnemen;
   e. zendt het dagelijks bestuur de vastgestelde begroting en de meerjarenraming binnen twee weken na de vaststelling doch in ieder geval vóór 15 juli aan gedeputeerde staten. In het geval de begroting niet in evenwicht is en het niet aannemelijk is dat in de eerstvolgende jaren een evenwicht wordt bereikt, verzoekt het dagelijks bestuur daarbij om goedkeuring van gedeputeerde staten. Van de goedkeuring doet het dagelijks bestuur mededeling aan het algemeen bestuur en de deelnemende gemeenten.
2. Het bepaalde in dit artikel is van overeenkomstige toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting.

Artikel 32 Bijdragen van de gemeenten

1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemende gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De berekening van deze bijdragen vindt plaats op basis van het inwonertal op 1 januari van het jaar, voorafgaand aan dat waarvoor de bijdrage verschuldigd is, vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek.
2. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage, genoemd in lid 1. Bij niet tijdige betaling is de wettelijke interest verschuldigd.
3. De deelnemende gemeenten betalen de bijdragen, bedoeld in lid 1, op basis van facturen, die de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden hen daartoe zal toezenden.
4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.

Artikel 33 Jaarstukken

1. Het dagelijks bestuur legt aan het algemeen bestuur over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde beleid, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag. Het dagelijks bestuur voegt daarbij de stukken, bedoeld in artikel 30, derde lid.
2. De jaarstukken, genoemd in lid 1, voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, voor zover van toepassing.
3. In de jaarrekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar werkelijk verschuldigde bedrag opgenomen.
4. De in het eerste lid bedoelde stukken liggen, zodra zij aan het algemeen bestuur zijn overgelegd, voor een ieder ter inzage en zijn algemeen verkrijgbaar. Van de terinzagelegging en de verkrijgbaar stelling wordt openbaar kennisgegeven. Het algemeen bestuur beraadslaagt over de jaarrekening en het jaarverslag niet eerder dan twee weken na de openbare kennisgeving.
5. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast voor 1 juli volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben. Het dagelijks bestuur zendt de door het algemeen bestuur vastgestelde jaarstukken binnen twee weken aan gedeputeerde staten.
6. Vaststelling van de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge, behoudens later in rechte gebleken valsheid in geschrifte of andere onregelmatigheden.

Artikel 35 Toetreding en uittreding

1. Toetreding en uittreding van gemeenten is mogelijk na wijziging van de indeling van gemeenten in regio's volgens de bijlage bij artikel 8 van de Wet veiligheidsregio's.
2. Het algemeen bestuur regelt de procedure en alle gevolgen van de toetreding of de uittreding en kan voorwaarden verbinden aan de toetreding of uittreding. Bij uittreding geldt als uitgangspunt dat de uittredende gemeente de kosten draagt die het rechtstreekse gevolg zijn van de uittreding en dat de overige gemeenten geen financieel nadeel van de uittreding ondervinden.

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

4.3 Regionale inwoners- en brandweerbijdrage 2016

Inwonersbijdrage per gemeente

Deelnemende gemeenten	2016 Inwoners	Per inwoner	Bijdrage
Arnhem	152.293	€ 12,64	€ 1.924.914
Barneveld	54.703	€ 12,64	€ 691.421
Doesburg	11.355	€ 12,64	€ 143.522
Duiven	25.548	€ 12,64	€ 322.915
Ede	111.575	€ 12,64	€ 1.410.257
Lingewaard	45.788	€ 12,64	€ 578.739
Nijkerk	40.870	€ 12,64	€ 516.578
Overbetuwe	46.833	€ 12,64	€ 591.948
Renkum	31.408	€ 12,64	€ 396.983
Rheden	43.625	€ 12,64	€ 551.400
Rozendaal	1.509	€ 12,64	€ 19.073
Rijnwaarden	10.912	€ 12,64	€ 137.923
Scherpenzeel	9.522	€ 12,64	€ 120.354
Wageningen	37.786	€ 12,64	€ 477.598
Westervoort	14.992	€ 12,64	€ 189.492
Zevenaar	32.265	€ 12,64	€ 407.815
	670.984		€ 8.480.932

Brandweerbijdrage per gemeente

	bijdrage 2016 =Voorschot	Specifiek 2016	Afstemming 2016
Arnhem	€ 10.784.538		€ 10.784.538
Barneveld	€ 3.348.308		€ 3.348.308
Doesburg	€ 658.111		€ 658.111
Duiven	€ 768.931		€ 768.931
Ede	€ 6.029.028	€ 135.570-	€ 5.893.458
Lingewaard	€ 1.831.267		€ 1.831.267
Nijkerk	€ 2.597.514		€ 2.597.514
Overbetuwe	€ 2.043.817		€ 2.043.817
Renkum	€ 1.735.307		€ 1.735.307
Rheden	€ 2.524.038	€ 8.000-	€ 2.516.038
Rozendaal	€ 73.787		€ 73.787
Rijnwaarden	€ 667.024		€ 667.024
Scherpenzeel	€ 448.025		€ 448.025
Wageningen	€ 1.497.763		€ 1.497.763
Westervoort	€ 772.311		€ 772.311
Zevenaar	€ 1.548.054		€ 1.548.054
	€ 37.327.823	€ 143.570-	€ 37.184.253

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

4.4 Specificaties ten bate van de nacalculaties Ambulancezorg

Rekenstaat Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt.

Hieronder is de laatst ontvangen rekenstaat ten bate van de ambulancezorg opgenomen en aangevuld met de aanvraag voor de nacalculatie. Deze aanvraag moet nog met verzekeraars afgestemd worden en zal leiden tot de definitieve afwikkeling. De rekenstaat zal leiden tot één gecombineerde beschikking.

Nederlandse Zorgautoriteit

Overzicht aanvraag
Voorlopige opbrengstverrekening
Jaar 2016

Overzicht voor eigen administratie. Stuur dit overzicht NIET op naar de NZa.

Zorgaanbieder

Naam zorgaanbieder	Regionale Ambulancevoorziening Gelderland Midden
NZa Nummer	240 4700
Plaats	Arnhem
Contactpersoon	
Telefoonnummer	
E-mailadres	
Aanvraagnummer	240-4700-2016-1
Aanvraag vastgesteld	14-01-2016 13:50:52

Ambulancezorg

Opbrengstverrekening

Geschatte totaal budget	17.037.000
Geschatte opbrengsten	16.200.000
Geschatte opbrengstverschil	-837.000
Overeengekomen opbrengstverschill	-837.000,00
Maandelijks verrekening	-69.750

Totaal budget RAV conform raming	€	17.150.000
Opbrengst exploitatie RAV, ritten	€	19.455.382
Opbrengstverschil, teveel inkomsten	€	2.305.382

Opbrengsten verantwoord in:		
Cluster RAV	€	15.710.377
Cluster MKA	€	1.439.623
	€	17.150.000

Specificatie Nog te verrekenen ambulancezorg (voorheen nog in tarieven te verrekenen)
Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaal budget. De tarieven in het gehele land zijn uniform. De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2016 is per saldo € 5.255.683 en zal conform NZA-beschikkingen rechtstreeks worden verrekend met de zorgverzekeraars.

	Vastgesteld	Voorlopig	Totaal
Stand per 1 januari	1.354.897	2.380.193	3.735.090
Mutatie	-684.751	2.205.344	1.520.593
Stand per 31 december 2016	**670.146**	**4.585.537**	**5.255.683**

Exploitatie Ambulancevervoer

Cluster RAV

	Realisatie 2016	Begroting t/m dec 2016	Realisatie 2015
	(A)	(D)	(D)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	0	0	0
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	61.000	61.000	30.000
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	15.710.377	15.669.600	15.173.796
Overige opbrengsten	1.175.856	937.167	2.756.359
Totaal opbrengsten	16.947.233	16.667.767	17.960.155
Kosten			
Personele kosten			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	11.164.079	11.333.712	11.342.532
Overige personeelskosten	387.653	362.661	374.059
Totaal personeelskosten	11.551.732	11.696.374	11.716.591
Materiele kosten			
Directe kosten m.b.t. output	1.361.082	1.252.750	1.351.329
Overige indirecte kosten	534.133	554.050	623.834
Afschrijvingen	908.533	1.140.142	2.459.306
Totaal overige kosten	2.803.748	2.946.942	4.434.470
Organisatiekosten			
Huisvestingskosten direct	342.466	314.250	338.835
Huisvestingskosten doorbelast	25.653	25.653	13.614
Informatie- en automatiseringskosten	264.292	238.765	231.774
Overige organisatiekosten	39.260	39.260	143.561
Totaal organisatiekosten	671.671	617.928	727.784
Totale kosten	15.027.151	15.261.243	16.878.844
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	1.920.082	1.406.524	1.081.311
Incidentele baten en lasten	324.153	32.937	58.950
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	932.547	932.546	952.458
Financiele baten en lasten	39.032	130.480	169.259
Resultaat	624.351 V	310.560 V	99.356 N

Exploitatie Meldkamer

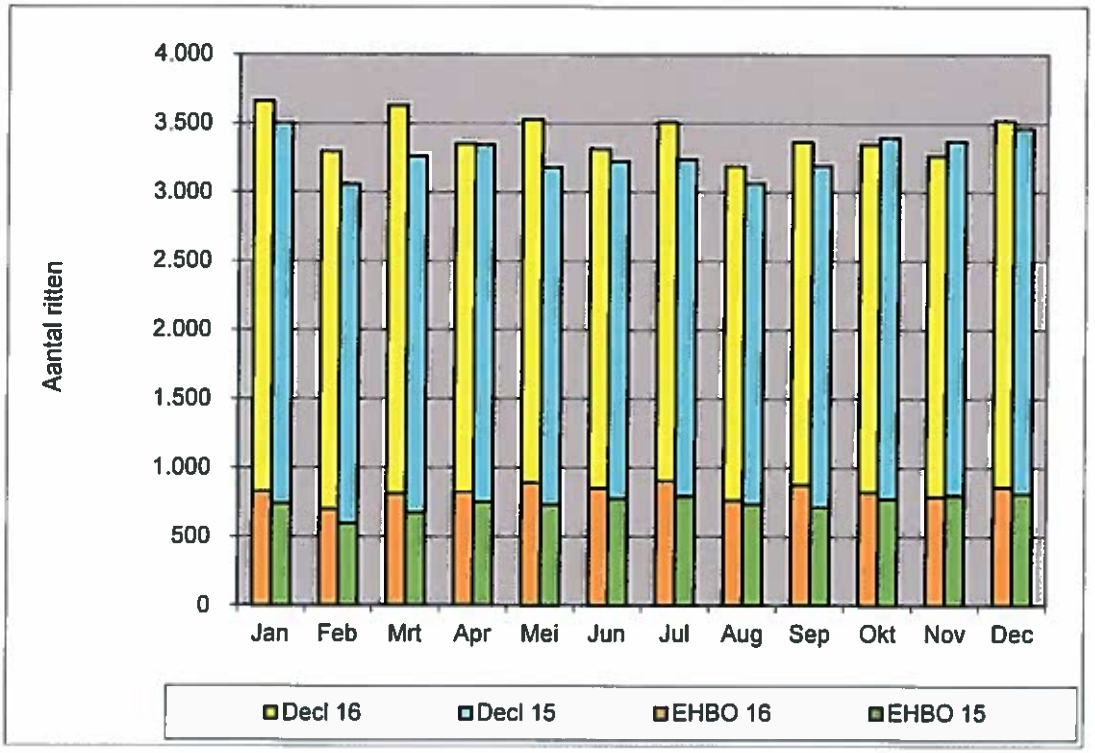
Cluster MKA

	Realisatie 2016	Begroting t/m dec 2016	Realisatie 2015
	(A)	(D)	(D)
Opbrengsten			
Opbrengsten gemeenten regionaal (uniform)	133.558	133.558	133.558
Opbrengsten gemeenten individueel (maatwerk)	0	0	0
Opbrengsten van het rijk	111.250	111.250	111.250
Directe opbrengsten van derden m.b.t. output	1.439.623	1.367.400	1.367.400
Overige opbrengsten	14.135	11.600	19.505
Totaal opbrengsten	1.698.566	1.623.808	1.631.713
Kosten			
Personele kosten			
Salarissen (incl. sociale lasten etc.)	1.540.800	1.415.892	1.369.333
Overige personeelskosten	128.929	114.791	118.439
Totaal personeelskosten	1.669.729	1.530.683	1.487.772
Materiele kosten			
Directe kosten m.b.t. output	135.225	103.000	87.248
Overige indirecte kosten	53.281	73.800	75.473
Afschrijvingen	5.441	5.438	8.312
Totaal overige kosten	193.948	182.238	171.033
Organisatiekosten			
Huisvestingskosten direct	75.352	75.300	75.360
Huisvestingskosten doorbelast	0	0	0
Informatie- en automatiseringskosten	19.950	20.155	21.411
Overige organisatiekosten	0	0	0
Totaal organisatiekosten	95.302	95.455	96.771
Totale kosten	1.958.978	1.808.376	1.755.575
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-260.413	-184.568	-123.862
Incidentele baten en lasten	0	0	0
Doorbelast inkomsten	0	0	0
Doorbelast kosten	125.767	125.767	138.837
Financiele baten en lasten	208	225	397
Resultaat	386.387 N	310.559 N	263.097 N

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

Productieoverzicht Ambulancevervoer 2016

Maand	Decl. 2016	EHBO 16	Decl. 2015	EHBO 15
Jan	2.837	825	2.765	737
Feb	2.600	696	2.465	594
Mrt	2.818	811	2.586	674
Apr	2.529	823	2.595	749
Mei	2.640	889	2.449	730
Jun	2.465	852	2.446	777
Jul	2.603	905	2.447	793
Aug	2.424	762	2.332	737
Sep	2.494	872	2.482	712
Okt	2.522	824	2.619	775
Nov	2.476	788	2.572	798
Dec	2.664	857	2.655	810
Totaal	**31.072**	**9.904**	**30.413**	**8.886**

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

4.5 Afkortingenlijst

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ABW	Algemene Bijstandswet
ACIR	Adviescommissie Coördinatie ICT Rampenbestrijding
ADR	algemene doorlichting rampenbestrijding
AeO	Arnhem en omstreken
AGS	Adviseur gevaarlijke stoffen
AGZ	Algemene Gezondheidszorg
AHV	Ambulance Hulpverlening
AIDS	Acquired Immune Deficiency Syndrome
AK	Acellulair Kinkhoest
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ANS	Ambulance Nieuwe Stijl
AO	Arbeidsongeschiktheid
Arbi	Verzamelpunt waar allerlei telefoonlijnen op binnen komen zoals bijvoorbeeld de 1-1-2 lijnen
ARBO	Arbeidsomstandigheden
AVLS/GIS	Automatisch voertuig locatie systeem/gemeenschappelijk informatiesysteem
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZN	Ambulance Zorg Nederland
ABR	Algemene Bedrijfsreserve
B&W	Burgemeester en Wethouders
BaO	Basisonderwijs
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording gemeente en politie
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
BCG	Bacille Calmette Guerin
BEVI	Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIG	Beroepen in de Gezondheidszorg
BK	Borstkanker
BMI	Brandmeldinstallatie
BMR	Bof, Mazelen, Rode Hond
BO	Buitengewone Omstandigheden
BOGO	Brandweer Opleiding Gelderland Overijssel
BRI	Besluit Rampbestrijdingsplan Inrichtingen
Brw	Brandweer
BRZO	Besluit Risico Zware Ongevallen
BuCo	Bureau Communicatie en PR
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties
C2000	Communicatie 2000
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CAR/UWO	CAO voor gemeentelijk personeel
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CC	Compagniescommandant
CJG	Centra voor Jeugd en Gezin
CIE	Compagnie
CITA	Centrale Informatie Technologie Afdeling
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COBA	Coördinatieplan ongevalbestrijding autosnelwegen
COBA/CORI	Plan voor incidenten op snelwegen (COBA) en spoorwegen (CORI)
COPI	commandoterrein plaats incident
CORI	Coördinatieplan (complexe) railincidenten
CoRT	Commando Rampterrein
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
Crib	Centraal registratie en informatie bureau
CTG	College Tarieven Gezondheidszorg
CTPI	Coördinatie Team Plaats Incident

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017

CvD	Commandant van Dienst
CVI	Centrale Commissie Voor Indicatiestelling SO
DB	Dagelijks Bestuur
Decocontainer	Decontaminatiecontainer
DOT	Direct Observed Therapy
DTP	Difteri Tetanus Polio
EHBO	Eerste Hulp bij Ongelukken
EKD	Elektronisch Kind Dossier
EPD	Elektronisch Patiënten Dossier
Emovo	Electronische Monitor Voortgezet Onderwijs
EU	Europese Unie
FIDO	Wet Financiële Informatievoorziening Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijd Ontslag
fpu	Flexibele pensioen uitkering
fte	Formatieve eenheid
Fuwa	Functiewaardering
GAGS	Geneeskundig adviseur gevaarlijke stoffen
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GBT	Gemeentelijk beleidsteam
GCC	Gemeentelijk Coördinatie Centrum
GCV	Gelders Centrum voor Verslavingszorg
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GMS	Gemeenschappelijk Meldkamer Systeem
GMT	Gemeentelijk management team
GO	Georganiseerd Overleg
GOT	Gemeentelijk operationeel team
GRIP	Gecoördineerde regionale inzetbestrijdingsprocedure
GSO	Grootschalig Optreden
GVO	Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding
GZ	Gehandicaptenzorg
GZB	Gezondheidsbevordering
HACCP	Hazard Analysis Critical Control Points
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
VGGM	Hulpverlening Gelderland Midden
HIB	Haemophylis Influenza B
HIV	Human Immune Deficiency Virus
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HOC	Hulpverlening bij Ongevallen en Calamiteiten
HS	Hoofd sectie
HTT	Helicopter traumateam
IBS	In Bewaring Stelling
IKB	Individueel Keuze Budget
IGZ	Inspectie gezondheidszorg
I&D	In- en Doorstroom (banen)
IKO	Integraal Kankercentrum Oost
IMS	Automatiseringssysteem materieel brandweer
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
INK	Instituut Nederlandse Kwaliteit
IO	Indicatieorgaan
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg

ISO	International Standard of Organisation
IVMBO	Individueel Voortgezet middelbaar beroepsonderwijs
IZ	(unit) Infectieziektebestrijding
IZA	Ziektekostenverzekeringsmaatschappij IZA
IZM	Infectieziektebestrijding en Medische milieukunde
JGZ	(unit) Jeugdgezondheidszorg
JIP	Jongeren Informatie Punt
KIVPA	Korte Indicatieve Vragenlijst Psychosociale problematiek Adolescenten
KON	Kring Oost Nederland, samenwerking van GGD-en
KWV	Kruiswerk West-Veluwe
LCI	Landelijk coördinatiecentrum infectieziekten
LCIG	Landelijk Centrum Indicatiestelling Gehandicaptenzorg
LCR	Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadvisering
LFAZ	Landelijke Federatie Ambulancezorg
LHV	Landelijke Huisartsenvereniging
LPG	Gas/ brandstof
LvGGD	Landelijke Vereniging van GGD'en
LVIO	Landelijke Vereniging Indicatieorganen
LVT	Landelijke Vereniging Thuiszorg
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MDO	Multidisciplinair overleg
MEV	Macro Economische Verkenning
MKA	Meldkamer ambulancevervoer
MMK	Medische milieukunde
MMT	Medisch Mobiel Team
MO	Maatschappelijke Ontwikkeling
MOB	Medische Ondersteuning Brandweer
NAI	Nederlands Ambulance Instituut
NBC	Nucleair, biologisch, chemisch (dreigingen)
NIBRA	Nederlands Instituut voor Brandweer en Rampenbestrijding
NIFV	Nederlands Instituut voor fysieke veiligheid (vm NIBRA)
NIGZ	Nederlands Instituut voor Gezondheidszorg en Welzijn
NVBR	Nederlandse Vereniging Brandweer
NZA	Nederlandse Zorgautoriteit (vm CTG)
O.T.	Operationeel team
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OGS	Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen
OGS/WVD	Officier Gevaarlijke Stoffen/Waarschuwings- en Verkenningsdienst
OGZ	Openbare gezondheidszorg
OMS	Openbaar Meldsysteem
OSP	Ondersteuningspeloton
OT	Operationeel Team
OTO	Opleiden, trainen, oefenen
OvD	Officier van Dienst
OvD-G	Officier van Dienst Geneeskundig
OvD HBM	Officier van Dienst Hoofdbrandmeester
OvD P	Officier van Dienst Politie
OVG	Onderwijs voorrangsgebied
P2000	Paging 2000
PBZO	Preventiebeleid Zware Ongevallen
PC	Pelotonscommandant
PCL	Permanente Commissie leerlingzorg
PGO	Preventief Gezondheidsonderzoek

PINCHE	Policy Interpretation Network on Children's Health and Environment
POG	Preventieve Openbare Gezondheidszorg
Pop	Persoonlijk ontwikkelingsplan
PPP	Preventie, Preparatie en Proactie
PR	Public Relations
PSHOR	Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
RAW	Repressie Arnhem Westervoort
RAC	Regionale (brandweer) Alarm Centrale
RAK	reserve aanvaardbare kosten
RAP	Regionaal Ambulance Plan
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RBP BRZO	Rampbestrijdingsplan besluit rampen en zware ongevallen
RBP LPG	Rampbestrijdingsplan LPG
RBP NH3	Rampbestrijdingsplan NH3 (=ammoniak)
RBR	Regionaal Beleidsplan Rampenbeheersing
RBS	Radio bediensysteem
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum
RCH	Regionaal College Hulpverlening
REA	Reïntegratie Arbeidsgehandicapten
REC	Regionale Expertisecentra
Regio GZ	Regio Gelderland Zuid
Regio NOG	Regio Noord Oost Gelderland
REP	Repressie
REVI	Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen
RGF	Regionaal Geneeskundig Functionaris
RGO	Rampenbestrijding en Grootschalig Optreden
RHV	Regionale Huisartsen Vereniging
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluaties
RIBW	Regionaal Instituut Beschermd Wonen
RIO	Regionaal Indicatie Orgaan
RIVM	Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu
RJZ	Regeling Jaarverslaglegging Zorginstellingen
RO	Ruimtelijke Ordening
ROBO	Regionaal opleiden van bevelvoerders en officieren
ROGS	Regionaal Officier Gevaarlijke Stoffen
ROT	Regionaal operationeel team
Rvp	Rijksvaccinatieprogramma
RZ	Risicozorg
SARS	Severe Accute Respiratory Syndrome
SB	Dienst Stadsbeheer gemeente Arnhem
SbaO	speciaal basisonderwijs
SEC	Secretariaat VGZ
SenO	Samenwerking en Opschaling
Sherpa	Project om multidisciplinaire informatievoorziening op elkaar af te stemmen
SVGGM	Samenwerking hulpverlening Gelderland Midden
SIGMA	Snel inzetbare groepen ter medische assistentie
SIMAP	Spaanse vakbond voor artsen
SMA	Sociaal Medische Advisering
SO	Speciaal onderwijs
SO	Dienst Stadsontwikkeling gemeente Arnhem
SOA	Seksueel Overdraagbare Aandoeningen
STMG	Stichting Thuiszorg Midden Gelderland
SVO	Stuurgroep Vermindering (drugs)Overlast
SVOKON	Stichting Vroege Opsporing Kanker Oost-Nederland
SWOA	Stichting Welzijn Ouderen Arnhem
SWOT	Strenghts Weaknesses Opportunities Threats
TBC	Tuberculose

TRV	Tijdelijke Regeling Vroegsignalering
TS	Tankautospuit
TZ	Thuiszorg
UWV	Uitvoering werknemersverzekeringen
VGZ	(sector) Volksgezondheid
VMBO	Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
Vnet	Veiligheidsnet, systeem om geografische en administratieve informatie uit te wisselen tbv rampenbestrijding
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VROM	ministerie Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VV	Verzorging en verpleging
VWS	Volksgezondheid Welzijn en Sport
WAV	Wet Ambulancevervoer
WBK	Wet Basisvoorziening Kinderopvang
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WetVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WHO	World Health Organization
Wkr	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding
WSNS	Weer samen naar school
WVD	Waarschuwing- en Verkenningsdiensten
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WVP	Wet Verbetering Poortwachter
WVV	West-Veluwe/Vallei

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden behorende bij
controleverklaring d.d. 26 april 2017